

SZERESZTŐSÉG TELEFON 1377
Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L.
ELŐFIZETÉSI ARAK:
Egész évre . . . . . 150 Lel
Félévre 600
Negyedévre 320
Folyóóra 110

X évfolyam ♦ 33. szám
1929 Február Vasárnap 10
• 5689 év S3bat 29 *

VI KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Egy bántó szimptóma

A marosvásárhelyi Interimáris bizottság kinevezéséhez

Nem szoktunk helyi jellegű séretneteket országos ügyvédek dagasztani és nagyon jól meg tudjuk különböztetni a lokális érzékenységet az általános érdeklődésre igényt tartó szempontoktól. Az a vád sem érhető bennünket, hogy különösen türelmetlen kritikával illetnénk a jelenlegi kormány tevékenységét, sőt ellenkezőleg, készek vagyunk beismerni, hogy tudva azokat a nehézségeket, amelyekkel a kormány az első időben meg kell küzdenie, sok olyan dolog felett siklottunk el, melyek egyébként jogal szolgáltathattak volna meg az objektív kritika hangját. S ha most mégis egy látszólag lokális jelentőségű ügyet teszünk szövé lapunk vezetőhelyén, ez nem azért történik, mintha a kelleténél nagyobb alakarunk duzzasztani a dolog jelentőségét, hanem azért mert szimptomatikusan tartjuk az esetet és figyelmeztető szavunkkal meg szeretnénk előzni egy helytelen rendszer kialakulását.

Tegnap számunkban jelentettük, hogy felosztatot marosvásárhelyi várost helyébe a regesztanács kinevezte az interimáris bizottságot. Régóta vajdudó kérdés volt ez, amely ezzel a kinevezéssel a papirforma szerint megoldást is nyert. Nem hisszük azonban a tanácsot sikerült maorizálnia. A volna. A nemzeti parasztpárt talán sikernek könyvelheti el, hogy ebben a féltékenyen magyar többségű városban a tanácsot sikerült maorizálnia. A marosvásárhelyi magyar párt, amely ebben a kérdésben paktumot kötött a kormánnyal, három tagját juttatta az interimáris bizottságba, amit, ha akar, szintén sikernek tekinthet. Az ügynek ez a része egyébként nem is tartozik reánk s ebben a tekintetben nincsen semmi megjegyezni valónk.

Annál nagyobb megdöbbenéssel kell azonban konstatalnunk, hogy a zsidóság képviselőjét egyszerűen kifelejtették az interimáris bizottságból. Egy zsidó származású tagot, dr. Sebestyén Miklóst kinevezték ugyan a bizottságba, ő azonban a magyar párt marosvásárhelyi tagozatának egyik vezetőegye mérsége és nyilvánvalóan ebben a minőségében került az interimáris bizottság tagjai közé. A zsidóságot azonban, különösen pedig a Zsidó Választási Blokkot semmi sem kérdezte meg, sőt a blokknak az előzetes kombinációkra vonatkozó észrevételeit sem vették figyelembe azok az illetékes tényezők, akik ezt az ügyet intézték.

Nem hivatkozunk most arra, hogy a legutóbbi választások során a nemzeti parasztpárt éppen Marosvásárhelyen megkülönböztetetten nagy súlyt helyezett a Zsidó Választási Blokk magartására és ennek a magartásnak köszöhető, hogy ebben a par excellence magyar városban relative kedvező választási eredményt érte el, nem hivatkozunk arra, hogy az a tízéves fegyverbarátság, amely a nemzeti parasztpárt és a Zsidó Választási Blokk között fennállott legalábbis időmossá tette volna, hogy egy ilyen fontos kérdésben ezeknek a fegyverbarátságoknak a véleményét kikérjék, nem hivatkozunk ezekre az érzelmi és inkább morális jellegű szempontokra, de hivatkozunk az

igazságosságra, a méltányosságra és jogosság szempontjaira, amelyeket a kormány szintén figyelmen kívül hagyott ennél a kinevezésnél. *Marosvásárhely zsidóságának számaránya alapján joga van helyet követelni magának abban a testületben, amely a város sorsát intézi s a kormány az interimáris bizottság kinevezésével elütötte ettől a jogától, ennek a városnak derek zsidóságát, amely annyi értékes szolgálatot tett mára multban a nemzeti parasztpártnak.*

Ennél az esetben még az sem vigasz-

talhat bennünket, hogy talán feledékenység, vagy hanyagság következtében hagyták ki a zsidókat. A Zsidó Választási Blokk idejekorán figyelmeztette az illetékes köröket, hogy a marosvásárhelyi zsidóságot számarányánál fogva megillet legalább egy tagsági hely az interimáris bizottságban. Abban a körülményben, hogy ezt a tagsági helyet nem kapta meg, nyilvánvaló tendenciát kell látnunk, amely ellen már most fel kell emelnünk tiltakozó szavunkat. *Hangsúlyozzuk, mi nem politikai érdemek jutalmazását és nem privilégiumokat kívánunk, hanem a bennünket megillető jogokat követeljük.* És ettől a kormánytól, amelynek szövetségeseiként érezzük magunkat, szintén nem akarunk egy

hajszályival sem többet, mint amennyi nekünk alkotmányosság és elfogultalan igazságosság szerint kijár, *de azt igenis elvárjuk, sőt megköveteljük, hogy ez a kormány ne szükítse meg jogunkat és ne kövesse velünk szemben a liberálisok elnyomó politikáját.* Ez tulajton nagy csalódás volna számunkra és mélységesen kiábrándítana bennünket a nemzeti parasztpárt demokratikus elveibe vetett hitünkbel. Nem hisszük, hogy a kormánynak ez lenne a célja és még kevésbé hisszük, hogy a kormánynak érdekében állana ez. Ezért sürgős reparációt várunk a marosvásárhelyi ügyben és elvárjuk, hogy a jövőben hasonló hibák ne történjenek.

Ismét emelkedtek a nagybankok részvényei

A tőzsdén ma a Banca Nationala papirjai, valamint a nagybankok részvényei újból emelkedtek 5-600 ponttal. A többi részvények iránt nem mutatkozott kereslet. A tegnapi esést szakértők az államnak a külföldi bankárokkal kötött szerződésével magyarázzák, amely szerint az állam köteles eladni a birtokában lévő Nemzeti Bank-részvénye-

ket. Illetékes helyen ezzel szemben megállapítják, hogy a szerződés 3 évi időre enged erre az államnak, amelynek birtokában lévő 67.000 részvény egy darabban van meg és semmiféle lépés nem történt eddig e címlet felosztására. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy a német alattvalók vagyona a berlini egyezmény értelmében mentesüljön a zárlat

alól. Az érdekeltek orrvonatközö kérvényeiket terjesszék a pénzügyminisztérium elé. A magyar és osztrák állampolgárok vagyonának zárlata, illetve likvidálása tovább tart, míg a bolgároknak vonatkozólag a folyamatban lévő szofiai tárgyalások fognak eredményt hozni.

Tovább folyik a mészárlás az indiai mohamedánok és a patán-szekta tagjai között

London, február 9. A Daily Mail bombay-i tudósítójának közlése szerint Bombay külvárosaiiban már újra véres összeütközésekben robbant ki a fajok gyűlölete. A hat nap és hat éjeli folyton tartó harcokban némi szünet után ismét véres összeütközések voltak a mohamedánok és hinduk között.

A zavargások több külvárosban egy időben törtek ki, úgyhogy a karhatalom már nem volt elegendő a vérontás megakadályozására. Ujabb harminc halott és több mint száz sebesült jelentenek, de ezek a számok csak kis része a tényleges veszteségeket, mert egyelőre még lehetetlen pontosan tudni az összes áldozatok számát.

A kórházak tele vannak a harcok sebesültjeivel. A csapatok egyes osztagai páncélautókon száguldják be a város s több ízben tüzeléssel bele kellett avatkoznok a felek küzdelmébe, mert csak vérontással lehetett meggátolni a készülőben lévő nagyobb vérontást.

A Kamara megszavazta az iparkamarai törvény módosítását

Madgearu miniszter szerint csak a kisebbségi képviselők részesítették objektív bírálatban a javaslatot

Bucaresti-Bukarest, február 9. A kamara mai ülését Pop-Csicsó István délután 3 óra után nyitotta meg.

Jorga kéri a minisztereket, válaszoljanak a hozzájuk intézett kérdésekre. Valaszt kér a Dnyeszter őrzése és a külföldi diákok segélyezése ügyében.

Slavescu Victor liberális az iparkamarai törvény módosításához szólal fel. A javaslatnak jó s rossz oldalai vannak. Jó intézkedés a kormánybiztosi állás megszüntetése, rossz ellenben, hogy a legfontosabbnak a kamarai választásokat, nem pedig a munkát tartja. A javaslatot nem fogadja el.

Vasilescu Notara előadó szerint nálunk nincsen meg az iparkamarák teljes önállósága, mint Belgiumban, hanem a kormánynak beavatkozási joga van. A liberálisok olyan kamarákat követelnek, amelyek tőlük függenek. Madgearu miniszter megállapítja,

hogy az egyedüli komoly érvelést és megjegyzéseket a kisebbségek oldaláról volt alkalma hallani. A liberális párt az egész kérdést saját érdekeinek szűklátókörén keresztül tekintette. A javaslat elkészítésénél meghallgatták az iparkamarák véleményét és valamennyien a javaslatban lefektetett elveket tették magukévá. A módosítások közül egyesek a gyakorlat mutatta

szükségletből származnak, mások abból a törekvésből, hogy a kamarák autonómiáját biztosítsák. A liberálisok haragudnak, hogy a kamarákat szigorub ellenőrzés alá vették. Kéri a javaslat megszavazását.

A kamara általánosságban, majd kisebb módosításokkal részleteiben is megszavazták.

SELECT-MOZGÓ
Ma utoljára
Heidelbergi diákerceg
Hétfőn:
Dolores del Rio
„Ramona” és „Feltámadás” feledhetetlen főszereplője:
Carmen nagyszépi alakításában.

URANIAMOZGÓ
Ma utoljára
Várkonyi Mihály legjobb filmje:
A marokkói kém nő
Hétfőn:
Eddig nem látott izgalmas cirkuszdráma
MANEVS
Idegfejesítő akrobata mutatványokkal; főszerepben:
Mary Johnston

Vakmerő bátorsággal védekeznek Dobrogeanu-Gherea pörének főtárgyalásán

A kommunista vezér élesen támadja a kormányt

(Bucuresti-Bucarest, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Negyedik napja folyik a bukaresti hadbírósi elnöki bíróság előtt Dobrogeanu-Gherea pörének tárgyalása, az ismert kommunista vezérnek a pere. Mint ismeretes, Dobrogeanu-Gherea évekkel ezelőtt incontinentian 10 évi fegyházra ítélték, azonban Gherea Oroszországba menekült s így az ítéletet nem lehetett végrehajtani. Néhány héttel ezelőtt azonban a bukaresti szigorú detektívjei egy érdekes véletlen folytán felfedezték, hogy Dobrogeanu Gherea ismét a fővárosban tartózkodik. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a kommunista vezér már közel egy esztendője tartózkodik Romániában és álszakáll segítségével tette magát felismerhetetlenné. Ez az álszakáll lett aztán az árulója. Néhány héttel ezelőtt egy nyilvános telefonállomásról beszélt s egy véletlen folytán a telefonkagyló lezárította az álszakállát. A teremben tartózkodó szigorú megbízottak azonnal felismerték és letartóztatták.

Dobrogeanu panaszkodik a sajtóra

A hadbírósi négy nappal ezelőtt kezdte meg újra Dobrogeanu-Gherea pörének tárgyalását. Az első napok jobbra szürke formalitásokkal teltek el. A védők kérték a pernek polgári bíróság elé való utalását, amit azonban a hadbírósi elnöki bíróság elutasított. A tegnapi valamint a tegnapi előtti tárgyaláson Dobrogeanu-Gherea védekezését adta elő.

Dobrogeanu mindenekelőtt a lapok ellen emel panaszt, amelyek elferdített tudósításokat közöltek a tárgyalásról, végül attér a vádiratra, amelynek minden pontjával külön-külön foglalkozik. Amikor a romániai kommunista blokknak a kisebbségekkel kapcsolatban kifejtett akciójához ér, rámutat arra, hogy a kommunista blokknak amely minden igazságtalanság kiküszöbölését tűzte ki célul, kötelessége volt védelmébe venni a kisebbségeket, amelyek nem használhatják saját anyanyelvüket s a leghihetlenebb elnyomásnak vannak kiszolgáltatva.

Gherea szavaira az elnök reflektál: — Na és Oroszországban jobb dolgunk Gherea: Oroszországban nem tesz-

nek különbséget a nemzetiségek között. Ott mindenki egyenlő elbánásban részesül. Sőt mi több, a Szovjet minden erejével küzd az ellen, hogy egyes kisebbségi elemek, amelyek el szeretnének oroszosodni, feladják népi karakterüket.

Támadás a kormány ellen

A nemzeti parasztpárttól azt mondja Gherea, hogy népszerűségét ugyanolyan eszközökkel szerezte, melyekért a kommunista pártot támadják. Majd így folytatja:

— Egy rezsim, amely megszünteti az ostromállapotot, de megengedi hogy engem a hadbírósi elnöki bíróságnak, az nem lehet különb, mint a többi. Ez igazolja legjobban, hogy a terror nem szűnt meg ebben az országban.

Ezután attér az igazságszolgáltatásra és a következőket mondja:

— Galacban súlyos börtönre ítélték fiatalembereket, amiért bizonyos könyveket olvastak, az állambiztonság elleni vétség büntetése vádjára. Boris Stefanov esetével kapcsolatban eklatáns módon bizonyult be, hogy a bíróságok elfogultak. Felelősségét, melyet a törvénytörés joga volt feltérszteni, visszautasították. Az ami velünk történik, kész komédia és ezt a komédiát mindig megismélik. Nincsenek tények, nincsenek bizonyítékok, csak üres vádak, végül is, hogy a komédia teljes legyen, elítélnék. Gherea következő szavakkal fejezi be védekezését:

— Nyugodtan várom, hogy a hadbírósi elnöki bíróság elítéljen. Hiszen nem is várhatok mást attól a bíróságtól, amely az uralmon lévő kapitalista rendszer érdekeit kell, hogy érvényre juttassa.

«Én nem vagyok jó román»

A királyi ügyész megkérdi, hogy 1925-ben miért szökött meg.

Gherea: Nem bíztam az itteni igazságszolgáltatás és különösen a katonai

igazságszolgáltatás objektivitásában.

Az ügyész: Hol tartózkodott időközben?

Gherea: Nincs mit tagadnom. Orosz országban.

Királyi ügyész: Mint jó román, milyen aktivitást fejtett ki a szovjet köztársaság területén?

Gherea: Én nem vagyok jó román és nem is akarok jó román lenni a királyi ügyész ur mentalitása szerint. Vagyis nem kívánom szolgálni egy oligarcha kormány érdekeit.

Ügyész: Milyen okok következményeképpen ünnepezték Önt egész Oroszország területén és miért lett Oroszország diszpolgárává választva?

A védelem kéri az elnököt, me engedje meg az ilyen kérdések feladását. Az elnök teljesíti a védelem kérését.

Dobrogeanu-Gherea csipős gunnyal vitázik az ügyéssel, majd Patrascanu védő, aki a kozsvári monstre kom-

A szovjetkormány letelepédési engedélyt ként Trotskij számára az osztrák kormánytól

Bécs, február 9. Az orosz kormány jegyzékét intézett Ausztriához, melyben kérte, hogy adjanak tartózkodási engedélyt Trotskijnak. Az orosz kormány azért volt kénytelen Ausztriához fordulni a kérésével, mert a nemet

Hirneves orvosok

által ajánlott csodás hatással bíró

gyógyiszap,

különösen köszvény, reuma, idegcsökki ismában szenvedők áldása. Hőzlag alkalmazható. Kapható:

Bernát gyógyiszapfőrdő Marghitta jud. Bihor.

Prospektus ingyen. Fürdőtulajdonosoknak nagy kedvezmény.

munista perben is mint védő szerepe, felemlíti, hogy Beszarabia elcsatolásának problémája már 1912-ben aktuális volt s annak idején Dobrogeanu-Gherea ismét a vádlottak sorába került. Végül is beigazolódott, hogy az egész egy blöfi volt. Megerősítette ezt egyébként az a tény is, hogy Bratiann Jonei Konstancában találkozott a cárral.

Ezután a védők számos pergáló indítványt terjesztettek elő, amelyeket a hadbírósi elnöki bíróság elutasított, majd az elnök felfüggesztette az ülést és bejelentette hogy a következő ülésen megkezdődik a tanúk kihallgatása.

birodalmi kormány elutasította a letelepédési engedélyre vonatkozó kérés teljesítését. Hir szerint a letelepédéshez való hozzájárulást az osztrák kormány sem adja meg.

Kolozsvár városa mentesíteni kívánja magát a különböző reszortok által ráoktrojált költségek alól

Nem állítják fel a népkonyhát, de a szegények ebédhonok at kapnak a városból

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet már megírta, hogy Kolozsvár város tanácsa egy népkonyha felállításának tervével foglalkozik, amely 150—200 szegényt elelmezne. A tanács tervének megvalósítása érdekében értekezletre hívta össze a város jótékonycélú egyesületeinek vezetőit, hogy megbeszéljék a népkonyha felállításának körülményeit. Az értekezlet arra az álláspontra jutott, hogy ebben az évben, tekintve, hogy számos technikai akadály merült fel, nem állítja fel a népkonyhát és a szegények elelmezését más formában oldják meg.

A szegények elelmezését eszerint három, vagy négy vendéglő fogja ellátni, igen olcsó díjazás mellett s ezekben a vendéglőkben a 150—200 szegény, aki a népkonyhán étkezett volna, a városnál kapott honok ellenében ebédelhet. Amikor a szegények elelmezésére fordított alap ki fog merülni, a város ismét meg fog szavazni egy összeget erre a célra.

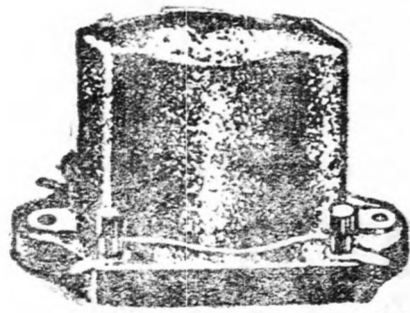
Itt említjük meg, hogy Simon pénzügyi tanácsos ma utazott Bukarestbe a város költségvetésével, hogy annak jóváhagyását a belügyminisztériumtól kieszközölje. Elutazása előtt beszélgetést folytattunk Simon tanácsossal, aki többek között hangsúlyozta, hogy a város mentesíteni kívánja magát olyan költségek alól, amelyeket ráoktrojáltak. Így például nem hajlandó hozzájárulni a bukaresti diakmenza tendő közigazgatási palotának a költségeihez, amelyért egy millió lejt röt-

tak ki Kolozsvárra. A városi tanács memorandumában fejt ki az álláspontját arról, hogy a városnak sokkal fontosabb dolgokra sem jut pénze. Hasonlóképpen kitér a város az elől is, hogy hozzájáruljon a bukaresti diakmenza segélyezéséhez és arra hivatkozik, hogy Kolozsvárnak is megvan a maga diakmenzaja.

Simon tanácsos elmondotta még hogy ismételtelen intervenálni fog a belügyminisztérium a kövezetvám visszaállításában, amely az összes nyugati államokban érvényben van s amely 6—7 millió lejt jövedelmet jelent a városnak évenként. Ugyancsak intervenál abban az irányban is, hogy a munkaügyi minisztérium a tanoncotthon teljes fenntartását vállalja magára, mert máskülönbem Kolozsvár tanácsa nem engedheti, hogy a munkaügyi miniszter beleszóljon az otthon irányításába.

— Dési előfizetőinkhez, Tudomásunkra jutott, hogy illetéktelen egyének az Uj Kelet részére díjakat inkasszálnak. Szükségesnek tartjuk közölni, hogy inkasszómegbizása lapunk részéről kizárólag Singer Zoltán urnak, ottani fiókiadóhivatalunk vezetőjénke van. A jövőben csakis a neki teljesített fizetéseket lesz módunkban elismerni.

Válassza a legjobbhat!

Egy vevőkészüléknel az alkatrészek nagy fontossággal bírnak. Egy minőségileg kifogástalan vételhez egy minőségileg tökéletes gyártmányú transzformátor szükségeltetik.

Mint igen fontos alkatrészt válassza az alacsonyfrekvenciájú Philips-transzformátort, amely különleges konstrukciója (ezüstfuzal tekercselés) révén elsőrendű, egyenletes erősítést ad.

ALACSONY FREKVENCIAJU TRANSZFORMATOR

A N retn a

Berlin, feliroda genfi tü Stresemannak rendre tüzésés csolaban a l telt a hatalmában le is pilásokat a f utján. Nem l

Bécs lett

A vi

Bécs, február 9. Duna befagyása nyegető vizhi rendeletet adtak főváros a maganlakás rendezések ha további intézkedésekben és kávékifejezett kivendelések me

A Gol

Nér

Mi c

(Berlin, február 9.) Európában ide napja dermesz bol, a legdeliből szen az Észak átlag 20—30 f pont alatt és a fekvésü vidékél, mint Közé kea. A régóta tél nemesak a ia az ezzel já fából, hanem mert a mosta tudomány szer tők normálisn lógusok már f hogy vajjon a zatosan egy u Ebben a kér temi tanár, a vezetője a kö vette ki a sajtó H

A legutóbbi évvel ezelőtt ról és jégtaka egészen a Ká nyomai a glec havasok világa yei. Egy-egy nem tartott so

Zsidó kul

jó fellépés hölgyek sz hetnek sz .Zonnali jeligére a

A Népszövetség főtítkárságánál szeretné Lengyelország kontraktárral a kisebbségi kérdés tárgyalását

Berlin, február 9. A Wolff távirati iroda genfi tudósítójának közlése szerint Stresemannnak a kisebbségi kérdés napirendre tűzésére irányuló kérésével kapcsolatban a lengyel kormány lépéseket tett a hatalmának és nem hivatalos formában le is szögeztet bizonyos megállapításokat a főtítkárságnál genfi követek útján. Nem lehet tudni ennek ellenére,

hogy Lengyelországnak mi az álláspontja a napirendre tűzött kérdésben. Tény az, hogy lengyel javaslatot a napirendre ezzel a kérdéssel kapcsolatban nem tűzték ki, mert hivatalos formában irányuló kérés a Népszövetséghez nem érkezett. A kisebbségi kérdéssel kapcsolatban még mindig csak Stresemann és Dandurand előterjesztéseire lehet számítani.

Genf, február 9. A népszövetségi főtítkárság ma közzétette a tanács tárgyi ülésszakának ideiglenes napirendjét. A programon szerepel Dandurand kanadai delegátus és Stresemann német birodalmi külügyminiszter kérelmei folytán a kisebbségi kérdés is. Az ülészen ezután Scialoja olasz külügyminiszter fog elnökölni.

Bécsben vízhiány miatt büntetés terhe mellett tiltották meg a fürdőszobák használatát

A vízhiány miatt még súlyosabb intézkedésekre is van kilátás

Bécs, február 9. A városi tanács a Dunai befagyása miatt egyre jobban fennyegető vízhiányra való tekintettel rendeletet adott ki, amelyben az ország főváros egész területére eltiltja a magánlakásokban felszerelt fürdőberendezések használatát. A rendelet egy további intézkedése szerint vendéglátó és kávéházakban csak a vendég kifejezett kívánására szabad vizet a rendelkezések mellé kiszolgáltatni. Külön ha

tóság engedélytől teszi függővé a rendelet a nyilvános fürdők uszodáinak vízcseréjét s kilátásba helyezi, hogy amennyiben a vízhiány fokozódik, vagy a most életbe léptetett intézkedéseknek nem lesz meg a kellő eredménye, az összes emeleti lakásokban lezárják a vizet.

Bécs, február 9. Csak tegnap lépett érvénybe a városi tanács fürdőszobák használatát eltiltó rendelete s ma már

meg is kezdtek a rendelet betartásának ellenőrzését. A lakásokban felszerelt fürdőszobákban még a vízcsapokat sem szabad a lakóknak elfordítaniok s akit a rendelet ellen vétő magatartáson, fürdésen, vagy más vízpoeciklásban tetten érnek, a helyszínen kötszáz sillinges pénzbírsággal, súlyosabb beosztás alá eső esetekben tizenégy napig terjedhető elzárás-büntetéssel sújtják.

A Golf-áramlat egyes helyeken megváltoztatta irányát

Német geológusok szerint a Föld új jégkorszak felé halad

Mi okozza a tulszigoru európai telet és a hűvös nyarakat?

(Berlin, február 9. Az Uj Kelet tud.) Európában idestova több, mint egy hónapja dermesztő hideg és hóvihár tombol, a legdélibb Görögországtól fel egészen az Északi tengerig. A barométer átlag 20-30 fok Celsiusot mutat a fagy pont alatt és ami a legfurcsább, a déli fekvésű vidékeken még keményebb a tél, mint Középeurópában, vagy Északon. A régióta nem tapasztalt szigorú tél nemcsak a közönséget foglalkoztatja az ezzel járó napigondok szempontjából, hanem a tudományos világot is, mert a mostani természeti jelenségek tudomány szempontjából sem tekinthetők normálisnak. Komoly, német geológusok már fel is vetették a kérdést, hogy vajjon a Föld nem halad-e fokozatosan egy újabb jégkorszak felé.

Ebben a kérdésben W. Gothan egyetemi tanár, a porosz geológiai intézet vezetője a következő álláspontot fejtette ki a sajtó képviselői előtt:

Harmincezer évvel ezelőtt

A legutóbbi jégkorszak harmincezer évvel ezelőtt indult el az Északi Sarkról és jégtakaróval vont be Európát egészen a Kárpátokig. Ennek késői nyomai a gleccserek, a morénák és a havasok világának egyéb képződményei. Egy-egy jégkorszak aránylag nem tartott sokáig és az Európát bo-

ritó jégkéreg olvadásnak indult. A megolvadt jégből keletkezett óriási víztömegek észak felé húzódtak, majd később, kisebb-nagyobb időközökben jég formájában megint visszatértek. Ez volt az összes jégkorszakok alakulásának mechanizmusa és a német tudósok szerint a mostani abnormis időjárás arra mutat, hogy a föld ismét egy ilyen átmeneti korszakba jutott, két jégkorszak közé.

A világ jégkorszakát körülbelül egymillió évre becsülik és az ősember, amelynek történetét alig tízezer év óta ismeri a tudomány, ezt a korszakot majdnem végig átélte. Abból a tényből, hogy az utójjégkorszak harmincezer évig tartott, egyes geológusok az előző jégkorszakok között eltelt átmeneti időt ötvenezer évre, sőt többre is teszik.

Két jégkorszak között

Innen már nem esik messze az a feltevés, hogy a Föld valóban most is két jégkorszak között él és egy újabb jégkorszak közötti periódusnak az éghajlata különösen a növényvilág fejlődésében jutott kifejezésre. Az ilyen közbeeső korszakok kezdetén sarkvidéki vegetáció volt mindenütt, zuzmók, mohák és egyéb törpe növények, akár csak a mostani tundrák vidékén. Később következett az erdei fenyő és nyírfa, majd jóval utána a tölgyfa és a kisértő fák és csak legvégén az éghajlati szempontból kényes bükkfa. Pontosán így folyt le a fejlődési folyamat a jégkorszak vége óta a mai napig és mi éppen a jégutáni bükk-korszak kellős közepén vagyunk. Ebből sokan azt hihetnék, hogy a klíma a jégkorszak óta fokozatosan javult, de ez nem igaz. Sokkal a jelenkor előtt a Föld igen hosz-

szu ideig melegebb éghajlatu volt. Ezt bizonyítja, hogy annakidején sokkal északibb vidékeken is megtermett a tölgyfa, bükkfa és mogyorófa, mint ma és a nagyobb középeurópai hegységek amelyeken ma a törpefenyő is aig vegetál, akkoriban tölgyrengetegekkel voltak fedve.

Leromlott az éghajlat

Azóta az éghajlat megint rosszra fordult. Azt még nem lehet megállapítani, hogy a klíma továbbra is le fog romlani, mert a tudomány ma még szűk időhatárok között tud előre látni. Viszont a későbbi jégkorszakok utáni időben beállott kiama-leromlás okait nem ismerjük. A tudomány csak azt tudja, hogy bizonyos hőmérsékleti csökkenés mellett a csapadék növekedése is szükséges ahhoz, hogy a gleccserek megnövekedjenek. A jelenlegi megfigyelések azt mutatják, hogy egyes hegvidékeken a gleccserek összezsugorodnak, másutt viszont terjeszkednek. Éppen ezért csak feltételezni lehet, de nem bizonyítani azt, hogy a Föld csakugyan két jégkorszak közötti átmeneti időben él.

Nyugatra fordult a Golf-áramlat

Van azonban a kérdésnek egy másik, talán sokkal érdekesebb oldala is. Több norvég hajó, amely mostanában az Atlanti Óceánon futott azt, a meglepő megfigyelést tette, hogy a Golf-áramlat helyenként megváltoztatta eddigi irányát. Az óceán bizonyos pontjain a Golf-áramlat, amely eddig keleti irányban haladt, most nyugat felé folyik. A norvég meteorológusok ezekkel a változásokkal indokolják azt, hogy a legutóbbi nyarak Európában olyan hűvösök voltak és ugyancsak a Golf-áramlat és egyéb tengeri áramlatok irányváltozását tekintik Közép- és Észak-európa éghajlati helyzeté leromlásának okául. Mint ismeretes, a

"A Prof. Dr. Páter-féle vese és hólyagbajok elleni tea a vesekőemből már nagy mennyiséget eltávolított és remélem, hogy további 5 doboz elhasznála után egészségem teljesen helyreáll".

Fenti írásbeli elismervényt küldte hozzánk 1927 január hó 13-án H. H. ur Bukarestből. Ilyen és számos más bizonyítvány fekszik előttünk az ország minden részéből, ami egy bizonyítéka annak, hogy ezt a kiváló és régen kipróbált gyógyszer már nagyon sok

vese-és hólyagbeteg

eredményesen használta. Ezen gyógytea használatát különösen a következő betegségeknek ajánljuk: vizeletelési nehézségek, vesekő, hólyaggyulladás, hólyagkő, vizelet, húgykő és minden más hasonló vese- és hólyagbetegségeknek, amelyeket az előrehaladott életkor okoz.

Lejében való használatnál biztos a hatás.

A próbacsomag ára 32 lej 50 bani, a nagy doboz ára 83 lej. Egy egész kurához 3-6 doboz használnak a betegség nem szerint. Kérjen a gyógyszerárban vagy drogueriában csak az eredeti Prof. Dr. Páter-féle vese- és hólyagbajok elleni teát. Ha nem kapható, forduljon azonnal társulatunkhoz: "Csillag gyógyszerár", Brassó-Brasov, Hosszu-utca 5. szám, ahonnan a kívánt mennyiséget postafordultával szállítják.

Egy tized, amely az összes Dr. Páter-féle gyógyteákról fontos közleményeket és azokról közjegyzős hitelesített közönléseket tartalmaz, kívánatra díjmentesen küld a

DROGUERIA STANDARD BUKAREST mint nagyváltó lerakát Nagyrománia részére.

Golf-áramlat a tropikus égöv alól, sőt a déli félgömből is meleg vizet hoz magával az európai partok felé. Ez a magyarázata annak, hogy a portugál és spanyol partvidéken 2-4 fokkal, a francia partvidéken 4-5 fokkal, az angol partvidéken 5-8 fokkal, a norvég partvidékeken pedig 8-10 fokkal is melegebb a tenger vize, mint amilyennek ezen partvidékek földrajzi fekvésénél fogva lennie kellene. Emiatt ezeken a partvidékeken sohasem fagy be a tenger és a sarkvidéki jéghegyek is elkerülnek a Golf-áramlat által érintett vidékeket. A Golf-áramlat által hozott meleg a levegőt is befolyásolja és télen enyhíti a hideget, nyáron pedig csökkenti a hőséget. Tekintettel arra, hogy a Golf-áramlat Kelet felé halad, az európai tél mindig melegebb szokott lenni, mint az ugyanolyan szélességi fok alá eső amerikai területeken. Így például az egész norvég tengerpart egyáltalán nincs befagyva, míg a vele átellenes földrajzi ponton fekvő amerikai és grönlandi partvidéket egész éven át jég takarja. Ez a körülmény rendkívül kedvező kihatással van a Skandináviai félsziget gazdasági helyzetére is, mert a norvég kikötőkből egész éven át szabad a hajózás és a halászat is.

Évtizedeken át folytatott megfigyelések arról számolnak be, hogy a Golf-áramlat többnyire megváltoztatta úgy a temperaturáját, mint az irányát, ami természetesen megérezte halászat az európai éghajlati viszonyokban. A lég-áramlatok a Golf-áram melegt a kontinens belsejébe is elviszik, de minél messzebb esik valamely terület az Atlanti Óceántól, annál későbbben érkezik meg a Golf-áramlat melege, viszont később is vonul vissza. Így magyarázható, hogy az a téleleji időjárás, amely a norvég tengerparton novembertől januárig tart, Középeurópába csak a télutóban és a tavaszalóban, vagyis február-áprilisban érkezik meg.

Bizonyos, hogy a Golf-áramlat esetleges eltűnése, vagy lényeges csökkenése beláthatatlanul hátrányos következményekkel járna egész Európa éghajlati és gazdasági helyzetére. De az Atlanti Óceán meleg áramlatai olyan óriásiak, hogy dr. M. Diersche professzor szerint — nagyobb változásokat csak katasztrófális események idézhetnek elő bennük. A norvég jelentések tengerparti vulkanok kilöréssel magyarázzák a Golf-áramlat irányában konstans változásokat, amelyek azonban nem olyan nagymértékűek, hogy komoly aggodalomra adhatnának okot. Mindamellert az tény, hogy a tengeri- és légáramlatok kisebb változásai is kihatással vannak a szárazföldi temperaturára és alkalmasak arra, hogy lényegnormális lehülést, vagy éppen Ba gesen módosítsák a nyári meleget, vagy a téli normális lehülést.

Orvosok
hatással bír
szap,
uma, idegcsokk
dása. Házilag
apható:
rdő Marghita
ördötulajdon-
vezmény.

védő szerepe,
bia elcsapolása.
12-ben aktuális
obrogeanu-Ghe-
sorába került.
hogy az egész
ette ezt egyéb
Bratiani Jonei
t a cárral.
os pergáló in-
elő, amelyeket
majd az elnök
és bejelentette
n megkezdődik

élyt ként
ánytól

asította a lete-
atkozó kérés
ot a lete-
rülést az orz-
meg.

magát
ktrojált

gények

városi tanács
az álláspont-
ak sokkal tem-
pénze. Hasom-
z elől is, hogy
tj diákmenza
a hívatkozók
egyan a maga

otta még hogy
fog a belügy-
ám visszaáll-
z összes nyu-
zedelmet jelent
yancsak inter-
an is, hogy a
a tanoncott-
állalja magára.
zsvár tanácsa
nunkaügyi mi-
tthon irányi-

Tudomásunk
n ingyének az
inkasszálnak.
ölni, hogy in-
részéről kizá-
s, ottani fiók-
ke van. A jó-
jesített fizeté-
ismerni.

Zsidó kulturális munkánál
jó fellépésű intelligens férfiak,
hőgyek szép jövedelemre te-
hetnek szert. Megkeresések
"Azonnali munkakezdet"
jeligére a kiadóhivatalba kü-
lendők.

Jakob Wassermann nyilatkozik Erdélyi Béla elítéléséről és Pöffel felmentéséről

Berlin, február 9. A budapesti Erdélyi-per és a benne hozott ítélet Németországban is nagy feltűnést keltett. Jakob Wassermann, akinek nagy hírű regénye, „Der Fall Maurizius“ az Erdélyihez hasonló problémát — a közvetett bizonyíték elégtelenségét — tárgyalja, hozzászólt az Erdélyi-ítélthez.

— Erdélyi Bélát — mondotta Wassermann — életfogytiglani szabadságvesztésre ítélték. Dobjunk követ a bűnösre? Ítéljünk el újra egy elíteltet? Azt hiszem, fölösleges kihangsúlyoznom, hogy az én hajlandóságaimnak egyáltalán nem felel meg megbélyegezni újra az olyan embert, akit a törvény már eléggé megbélyegzett. Mégis, ha őszintén akarnék beszámolni személyes benyomásaimról, akkor azt kell mondanom, hogy ez a benyomásom kellemetlen. Erdélyi Béla egy csunya, mérges penészvirág, rothadási produktuma a társadalmi életnek. És ha nem kellene tartanom attól, hogy félreértene, őrzőnép kispolgárnak karakterizálnám őt. Nyomatékosan hangsúlyozom, hogy kispolgár alatt nem értek egy társadalmi réteget, hanem bizonyos lelki konstitúciót. Minden benyomásom, amit Erdélyi Béláról és esetéről szereztem, az volt, hogy ez az ember minden idegében kispolgár.

Ezen az összenyomáson nem változtat mitsem az, hogy luxus-atmoszférából került ki, hogy az érdekes szalonhóstit pózolja és mindenütt ott van, ahol feltűnni lehet. Véleményem szerint Erdélyi Béla egyáltalán nem problematikus karakter, nincs benne semmi, ami kérdéseket hagyna maga mögött. Egészen egyöntetű, egészen egyvonalú módon az, ami számára nem volt fontos bebizonyítani ártatlanságát, vagy igazolni cselekedetét, ha ugyan elkövette azt. Az ő számára ennek a pernek az az egyetlen értelme volt, hogyan tudnék menekülni, hogyan tudnám fejemet kihuzni a burokból, hogyan tudnék valahogyan megélni.

Mégis különös sulyt akarok helyezni egy korlátozó fölfevésre: „ha elkövette a bűncselekményt“. Ez a „ha“ a közvetett bizonyíték perben természetesen fennáll és a vádnak az a bizonyítéka, hogy Erdélyi meggyilkolta feleségét, ezáltal épenoly kétséges, mint a közvetett bizonyítékok általában.

— Legbensőbb meggyőződéseim szerint nincs különös támpontja annak, hogy Erdélyi esete a „Fall Maurizius“ pendantsja. Az én regényemben egy ártatlanul elítéltről van szó. De én behatóan érdeklődtem az Erdélyi-per iránt budapesti tartózkodásom idején.

Később is gondosan olvastam a törvénytörési tárgyalásokról szóló referátumokat és azt láttam, hogy Magyarország becsüségét találta abban, hogy a zsidó vádlott ellen teljesen, objektíve és szenvedélyektől mentesen, minden antiszemita balítélet nélkül folytassák a tárgyalást. Ha az ember arra a lelkiismeretességre gondol, mellyel a magyar bíróság ebben a perben Erdélyivel szemben, aki bűnöző akkor is, ha nem követte el a gyilkosságot, ha az ember maga elé idézi, mondom, ezt a lelkiismeretességet, önkéntelenül is kell, hogy regényem hőisére, Halsmann insbruckeri diákra gondoljon. Nos, a Halsmann esetében azonban az utolsó szó még nem hangzott el.

— En azt mondom, közvetett bizonyíték alapján soha nem szabadna kimondani az utolsó szót. Az ilyen ítéletnek sohasem szabadna véglegesnek lennie, hanem mindaddig provizórikus erejének kellese maradni, amíg tisztán és minden kétértelműséget kizáróan nem bizonyítják be a bűnösséget. A vádhatóságnak egyetlen kötelessége lenne és ez az, hogy az időlegesen lezárt eljárás után is folytassa a nyomozást az igaz tényállás után. De én az érem másik oldalát is nézem és azt mondom, hogy nemesak elítélni nem szabad közvetett bizonyítékok alapján véglegesen, hanem felmenteni sem szabad olyan könnyelműen, mint ahogy azt az utóbbi időben egyes bécsi esküdtbírók tették. Pöffel gyilkos felmentése Ausztriában és az egész külföldön szenvedélyes tiltakozást keltett és az igazság ellen való arcuculapásnak érezte mindenki. En részleteiben nem kísértém figyelemmel a Pöffel-perre és azért nem kritizálom az es-

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. Fürdőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem, fodrászműhely. Bár-Boffet.

Rendkívüli leszállított szobákkal!

küdtbírók ítéletét. De amikor látom, hogy számos esküdtörési ítélet nem felel meg a nép természetes igazságérzetének, akkor véleményem szerint ennek az oka, hogy ezek az esküdtörési kaszt-szellemből fakadtak és hogy esküdtörési gyakran olyan problémákról ítékeznek, amelyeknek szellemi és lelki vonatkozásokban nem felelnek meg. A bűnösség kérdésének megformulása is gyakran hozzájárul ahhoz, hogy az esküdtörési per lényegét nem tudták megérteni. Mindenekelőtt azonban és nem tudom eléggé hangsúlyozni törvényeink már erősen rászorultak arra, hogy megváltoztassanak és felújítsanak. A pszichológia az utóbbi husz esztendőben sokkal nagyobb haladást tett mint az előbbi néhány évszázad alatt. Ahogyan nincsen két teljesen hasonló ember, ugyanúgy nincsen két teljesen hasonló büntetett. Törvényeink tehát nagyon sablonszerűek és semmi teret nem engednek a különbségek számára. És még mindig nincsenek a bírác annak a tudatában, hogy nem a bűncselekmény fölé kell ítékezni, hanem a tettes fölé.

Megérkeztek az összes pénzügyi szakértők Párisba

Páris, február 9. Mára valamennyi pénzügyi szakértő megérkezett a francia fővárosba. Ma délelőtt a Francia Bank helyiségeiben a szakértők értekezletet tartottak, amelyen az előzetes kérdéseket vitatták meg.

Egyhangú megegyezés alapján minden valószínűség szerint Jonng amerikai szakértőt kéri fel a jóvátételi

szakértői bizottság elnöki tisztébe betöltésére. A szakértőbizottság két albizottságot alakít, melyek közül egyik a német annuitások számával és azok végösszegének megállapításával foglalkozik, a másik pedig kutatni fogja azokat a lehetőségeket, amelyek mellett a német fizetések kommercializálhatók lesznek.

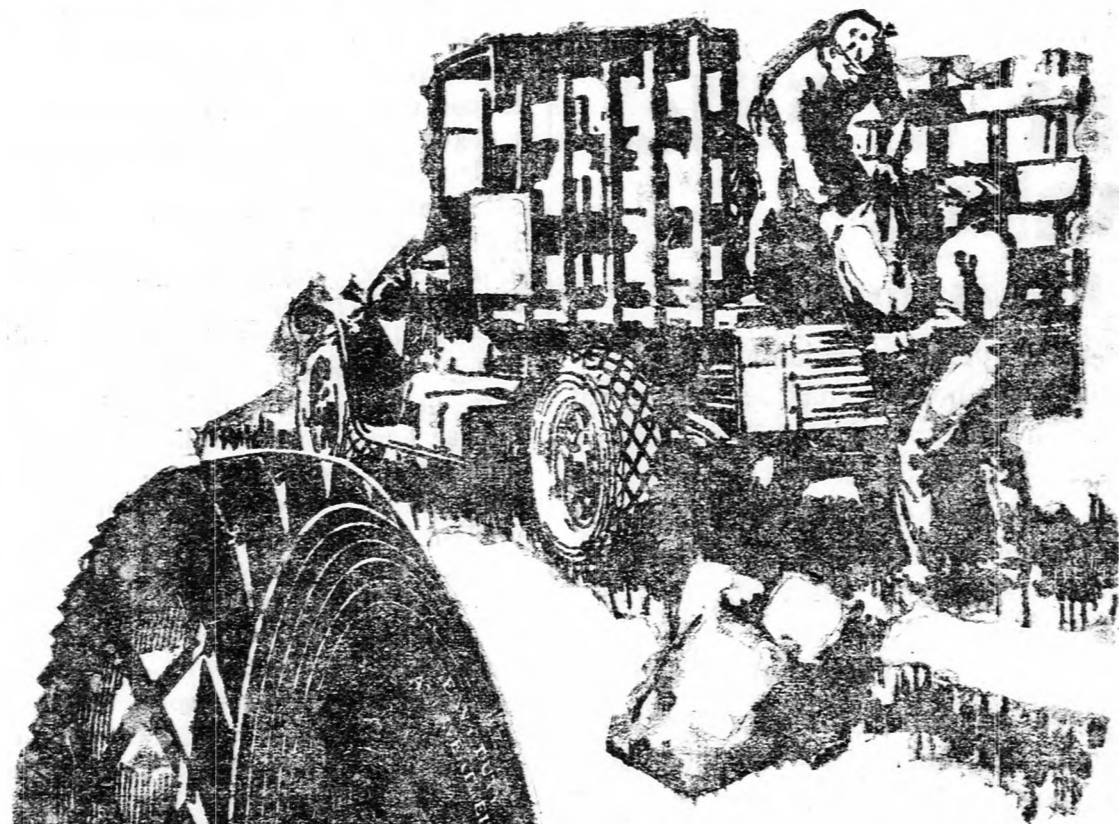
Eljárást indítanak Mares-Tordamegye volt prefektusa ellen egy 70.000 lejes hiánytétel miatt

(Tg.-Mures-Marosvásárhely, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vásárhelyi megyeházán ma folyt le a vármegyei tanács rendkívüli közgyűlése, a tanács tagok általános érdeklődése mellett. A tanácsülés megszavazta a 26 millió költséget, majd egy érdekes javaslat hangzott el, mely Marosvásárhelyen általános feltűnést keltett. Az elmúlt év kiadásainak tételei között szerepelt Barcanescu, volt prefektusnak egy 70 ezer lejes elszámolatlan tétele. Uncu tanács tag heves filippikában támadt a volt prefektusra és követelte, hogy a tanács vonja Barcanescut felelősségre a hiányért.

Dr. Russu Aurél tanácsos helyesnek tartja, hogy a tanács eljárást indítson a volt prefektus ellen, de a kérdést előbb ki kel adni a tanácsállandó bizottságnak tanulmányozás végett és csak azután jöhetnek a törvényes sankciók. A tanács a javaslatot elfogadta,

majd dr. Vescan prefektus válaszolt dr. Sárkány Miklós tanácsos egy interpellációjára. A prefektus magyar és román nyelvű beszédében kifejtette, hogy prefektussága ideje alatt garantálni fogja a megyében élő népek közötti egyenlő elbánást és harmóniát.

— A Haggibbor átszervezi box- és birkózó szakosztályait. A Haggibbor vezetősége, kiasználva azt, hogy Schenker Miksa, Románia löbbszörös birkózóbajnoka állandó tartózkodásra Kolozsvárra költözött, elhalárolta, hogy szűnő felő box- és birkózó szakosztályait reorganizálja. A vezetőségnek sikerült Schenker amatőr alapon tréningek vezetésére megnyernie és így minden remény megvan arra, hogy a szakosztály egyike lesz a Haggibbor legvirágzóbb és legerősebb csoportjainak. A vezetőség felhívja azokat, akik részt hajlandó venni a box-illetőleg birkózó szakosztályban, hogy február 12-én kedden este 8 órakor a klubhelyiségben jelentkezzenek.

GOODYEAR

A kitűnő autopneumatik Tartós — Gazdaságos

Tulmegerhelésnél is bizonyítja felsőbbbségét.

Nagy ellenállóképességét a speciális „SUPERT-WIST CORD“ szövethet, amely a legruganyosabb és legtartósabb.

A futófelület recézete adja a legnagyobb biztonságot és megakadályozza a csuszást.

GOODYEAR

Az em...
dörzsöli...
sa a vilá...
funk! Ot...
zümög...
Éró szok...

Meg k...
városai...
városban...
amit »ki...
emberek...
cigányba...
rómmy...
táncot és...
újabb me...
tos beled...
ral. A sa...
mintha...
érzékeny...
cset és...
pestet.

Ezekbe...
sokban...
bal, psi...
szavalkó...
dó kérdé...
kintetibe...
maradt...
táinak ig...
Ferencz...
előben k...
hogy kül...
szellemie

Az op...
utolsó m...
tetlen ti...
nyozási...
nyészlet...
lak voln...

Számo...
kedvem...
megfog...
Ereé lis...
felgöngy...
mát a r...
hogy ez...
rópa me...

zet már...
a politik...
föltt élt...
akinek é...
kat hag...
Am, aki...
keresked...
dik, ugy...
éine, am...
ség egy...
hatalmas...
tott, azt...
dötte, at...
dó furcs...
helyet. I...

„Solche...
Wotan n...
den Ger...

A ném...
szélesség...
olyan vi...
kon a to...
kori Ma...
niához...

dolni me...
nai falak...
két órá...
ezt meg...

Az erdélyi asszimilációs operett

Írta: Dr. Ottó Abelesz

'A kitünő bécsi író alábbi cikke finom szatirával mutat rá az erdélyi zsidó közélet néhány ledeségére. Ez a cikk egyidejűleg több nagy európai zsidó lapban jelenik meg.

Az ember számolja a pulzusát, megdörzsöli a szemét, körülnéz, hogy lás sa a világot. Az ördögbe is. hát így ál- lunk! Ott fönt egy aeroplán propellere zümmög, itt lent az anyósok térdig- erő szoknyát viselnek!

Meg kell hagyni: Erdély és Bánát városaiban, Kolozsváron, az egyetemi városban és a szépséges Temesváron, amit «kis Bécsnek» szokás nevezni, az emberek együtt haladtak a korrallal. A cigánybandákat a jazz váltotta föl, a rómmy fölváltotta a «five o'clock»-táncot és minden vonalon virul a leg- újabb modernizmus. Egészen csodálatos beleérzéssel tartottak lépést a korral. A saison minden izgalmit átérzik, mintha rádióhullámok közvetítenék az érzékeny szivekbe Berlint, Páris, Bé- cset és — természetesen — Buda- pestet.

Ezekben a világvárosi vidéki váro- sokban, amelyek el vannak látva klub- bal, pszichoanalízissel, bridge-szobákkal szavalókórossal, a zsidó kortárs a zsi- dó kérdés megítélése és értékelése te- kintetében harminc eszendővel vissza- maradt. Nagyrománia magyar izraeli- táinak igazság szerint köcsögdalokban Ferencz József-kabátban, kemény kéz- előben kellene járniok, ha azt akarják, hogy külső habitusuk megfeleljen a szellemiükének.

Az operett-asszimilációnak itt van az utolsó menedékhelye. Megmaradt érin- tetlen tisztaságában, mintha tanulmá- nyozási célokra külön gondosan kite- nyésztették volna, mintha kipreparál- ták volna, mint egy kihalt állatfajtát.

Számolom a pulzusokat — és semmi kedvem a dolgot a szatirikus oldalán megfogni. Egy évtizede innár, hogy Erec Izrael újjaépítik, a világháboru felgöngyölítette a kisebbségi problé- má, a maga hatalmas jelentőségében, hogy ezzel is hozzájáruljon a zifalt Eu- rópa megmentéséhez. Állam és nem- zet már régóta nem azonos fogalmak a politikában de ezenkívül ésmindenek fölött élt valamikor egy Herzl Tivadar akinek élete nem éppen kicsiny nyomo- kat hagyott a zsidóság történetében. Am, aki itt ügyvédekkel, iparosokkal, kereskedőkkel beszélgetésbe elegye- dik, úgy érzi, mintha abban az időben élne, amikor a prorsznitzi zsidó hitköz- ség egy parlamenti képviselőnek, aki hatalmas német nemzeti beszédet tar- tott, azt a klasszikus telegrammot küld- tette, amely megérdemli, hogy a zsi- dó furcsaságok muzeumában foglaljon helyet. Ime a sürgöny eredetiben: — «Solche Männer wie er, schenke uns Wotan noch mehr und die Welt gehört den Germanen.»

A német liberális korszakban, ama szélességi fok alatt, ahol mi éltünk, ép olyan viszonyok voltak, mint itt, azo- kon a területeken, amelyeket az egy- kori Magyarországból csatoltak Romá- niához. Természetesen hozzá kell gon- dolni messzerüen magas és vastag kí- nai falakat, hogy az ember, aki tizen- két óras vasúti távolságból jön, mind- ezt megértse.

Ime néhány töredék olyan beszél- getésekből, amit intim körben folytattam

— En talpig magyar vagyok és az én Cionom Budapest. Egyébként pedig minden embert egyképpen megbecsü- lök, semmi szükség egy új nemzetre, különben tehetségem arányában jóté- kony vagyok és minden igyekezetem hogy világpolgár lehessék.

Megrázzák előttem a régi, korhadt mondásokat, mely száll föl, dohos sza- gok ütök meg az ember orrát. Más nem zetek sovinizmusa, világpolgárság! Hol van még ilyesmi? Kolozsváron, Nagy- váradon és Temesváron!

— A zsidó igyekezzék minél keve- sebbet föltünni, minél többet szerezni. És mindig a legjobb időben bocssássa magát a többség rendelkezésére!

Az akadémiai műveltségű gettó-zsi- dó, aki ezeket az ételveteket átszár-

maztatja gyermekére, gyorsan átsik- lik a magyarságból a románságra. Az új kurzus, ami Romániában a nemzeti parasztpárt uralmával megindult, Al- ba Julia programja világosan formu- lázza meg a kisebbségek nemzetiségi jogait. Ünnepelesen proklamálták minden kisebbségnek saját nemzeti ki- éléséhez való jogát és ez az asszimi- láncst megzavarta. A liberálisok banko- kráciája, amely hálistennek szépen le- vitéztelt, megfelelőbb terepnum volt po- litikai játéka számára. E pillanatban még habozik. Nem tudja, maradjon-e a magyar kisebbség oldalán (a zsidó- kat itt fölötté szívesen látják) vagy fojtassa metamorfózisát a románság felé, vagy lendüljön át a Zsidó Nemzeti Szövetség területére. Borzasztó sor- sa a zsidó reneszánsz-mozgalomnak! Konjunkturás emberek jönnek, előző bárgatnak és bebocsátásért könyörög- nek.

De a legdrágább jelenség a zsidó tár- sadalmi együttfésben mégis az «izraeli» polgárleány, aki szocialistáskodik budoárjából odalejt a munkásotthonba

és ő maga véres szatirája minden kul- turának. Marxizmusnak, és proletár- küzdelemnek.

— Nem akarok tudni olyan felekezeti dolgokról, mint amilyen a cionizmus! — mondja és etonfrizurás fejét értho- tetlenül esóválja.

— Ön nagyon műveletlen — vála- szolok — ha a cionizmust felekezeti problémának tekintí.

— Hogyan mondja? Én vagyok mű- veletlen? Hyen chüpe! Jöjjön, köves- sen az ötödik szobába.

Néma gesztussal és megsemmisítő nézéssel mutat könyvtárára. A teli könyvvállványok látása üdítő volt. Vi- dáman és kiengesztelő telkiállapotban mentem vastag szőnyegekben az ötö- dik szobából vissza az előszobába.

De Erdély cionistát vezetői — hig- yék el nekem — nehéz munkát végez- nek. Le kell hordaniok a törmelékot, a szemetet, ki kell seprniök. Ettől meg kérgesedhetik a kezük. Ez jó így. A ve- zetőknek ezekre a kérges kezekre szük- ségük lehet.

Mit vár a bankár, a gyáros és a kereskedő a stabilizált lejtől

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kölcsön megkötése, va- lamint a lej stabilizálása az ország la- kossága körében általános megelégedést keltett. Minden csztály, vagy pártlélek elitörpült, emellett ennek a nagyjelentő- ségű gazdasági esemény mellett, amely új érának a kapuit nyitja meg az ország gazdasági életében. A lej stabilizációja alkalmából kérdést intéztünk Kolozsvár különböző jelentősebb gazdasági fakto- raihoz a kölcsön és a stabilizáció várható következményeiről. Érdekes, hogy a ka- pott válaszok csak igen kismértékben térnek el és az elhangzott vélemények egyöntetűen az ország gazdasági életé- nek konszolidációját jósolják meg.

A bankvezér

Legelőször az egyik igen tekintélyes kolozsvári bank vezetőjéhez fordultunk azzal a kérdéssel, hogy milyen követke- zményei lesznek, mit várhatunk a köl-

csöntől és a lej stabilizációjától? A vá- lasz a következő volt:

— A tényleges konszolidációt nem is lehetett elképzelni a stabilizáció megvaló- sítása nélkül és épen ezért az országot elképzelhetetlen veszteség érte, amiért nem évekkal ezelőtt kötötte meg a köl- csönt. Amíg a lej nem stabilizáltunk, nem is képzelhetünk el komoly termelő- munkát, mint a többi kerületünk lévő államok, amelyek az utóbbi években hihe- tetlen fejlődésen mentek keresztül.

Mi ölbe tett kezekkel vártunk, mint valami csodavárók.

Az ország feleslegi felmorzsolódtak de egy lépéssel sem jutottunk előre

— Ami a kölcsön tényleges megkötését illeti, némi aggályaink vannak az emisz- zióval kapcsolatban. Sajnos az időpont nem nagyon kedvez ennek az akciónak.

Párisban ugyan pénzűbőség van, de Londonban és Newyorkban a pénz-

szűke már érezteti hatását.

London a napokban emelte fel a kamat- lábat 4 és félszázalékról 5 és félszázá- lékra. Miután a többi tőzsdék kamatszár- lardulása Londonhoz és Newyorkhoz ige- zodik, az emisszióknak eddig várt sikere kissé aggályokat támaszthat, mert még nem tudjuk, vajjon a kölcsönszerződés- nek nincs-e egy olyan pontja, amely be- folyásolhatná az emissziót. Lehetséges azonban, hogy a jól organizált Blair-es- port már előre gondoskodott minden tőzsdén a plazsirozott kötvények átvé- teléről. A belföldi pénzvilág a legtelje- sebb nyugalommal fogadta a rárótt részt, minthogy ez a kötvény mennyisége a Banca Nationalénál 75 százalékkal lom- bardizálható lesz. A belföldi szállítók ki- fizetésére szánt 3 milliárd lejtel a bel- földi közgazdasági élet felrissülése vár- ható.

Igen nagy jelentősége van annak is, hogy a lefedezett bankjegytöbblettel ugy névelálhatjuk gazdasági életün- ket, hogy a többi európai bankokhoz igazodhatunk.

A kölcsön megkötése annyira bizonyít- lan volt, hogy minden pillanatban vár- tunk egy nagyobbarányu fluktuációt. Nem tudtuk, hogy örüljünk, vagy resz- kessünk ettől, mert egyrészt a devizaüz- lettek fellendülését várhattuk, másrészt kihelyezésük felett Damokles kardja- ként lebegett a kurzus nagyarányu vál- tozásával járó rizikó.

— A stabilizáció következményeképen igen nagy súlyt kell fektetnünk a kül- földi pénzpiacra, amely könnyen fogja felvenni velünk a versenyt. Egészen bi- zonyos, hogy megkezdődik a külföldi tő- kének az országba való beözönlése. És

különösen az amortizációs kölcsönök fognak fellendülni.

Végül még csak annyit, hogy számíta- nunk kell a kamattól lezállítására, épen a külföldi konkurenciája következtében.

A vállalkozó

A bankár nagyjában ennyit mondott. Utána egy vállalkozóhoz fordultunk, aki néhány szóban így foglalta össze véle- ményét:

— Tíz éven keresztül vártuk a pillan- tot, hogy végre stabilizálódjék a lej s ennek természetes következményeképen a külföldi pénz bejöhessen az országba. Egészen bizonyos, hogy mi olcsóbb és kedvezőbb kölcsönre számíthatunk, mint amilyen kölcsönt Popovici pénzügy- miniszter kötött meg Párisban. Az ország vérkeringése felrissül és megindul az igazi termelő munka. A kihalt kohók

Beszéllünk őszintén a vevővel: az a modern kereskedő jelszava!!

Ugy akarom a csendes februári napokat élénk tenni, hogy le- szállítottam az áratokat nagyon olcsóra és ezáltal nemcsak megélni- kitem az üzletemet, hanem lehetővé teszem mindenki részére, hogy kevés pénzért sok és jó árut kapjon nálam.

Mutatóba közlök egy néhány beszédes árat:

Gyapju mellény urak és hölgyek részére	Lei	373 —
Gyapju pullover urak és hölgyek részére	"	377 —
Hibátlan selyem harisnya hölgyek részére	"	63. —
Cérna-flor harisnya hölgyek részére	"	57. —
Ia. angolnából harisnya urak és hölgyeknek	"	33. —
Reform nadrág hölgyek részére, hibátlan áru	"	67. —
Selyemes új mintájú zokni urak részére	"	33. —

Ilyenek és még ennél is olcsóbbak az áraim!
Nézzé meg a lobogós üzlet kirakatjaimat!

Sipos, Cal. Reg. Ferdinand-ut 8 szám.

Hotel ESTI

Emmel felsz. szobák, lift, tele- fonos terem, ár-Buffet.

szobák!

Amikor lá-
ndúszaki itélet
ermészetes igaz-
eménym szec-
gy ezek az ille-
kadtak és hogy
problémák
szellemi és
nem felelnek
sének megfor-
ozzájárul abba,
lényegét nem
enekelől az on-
gő hangsúlyozni
n rászorultak
esának és fel-
ógia az utóbbi
ol nagyobb ha-
bbi néhány év-
minesen két tel-
nyanugy nincs
ntett. Törvénye-
lonszerűek és
nek a műanszok
És még min-
nak a tudat-
selekmény fo-
a tettes fo-

**pénz-
ba**

őki tisztán
zottság két al-
k közül egyik
mával és azok
ltásával foglal
kutatni fogja
amelyek mel-
ommeralizál-

**volt pre-
tel miatt**

us válaszolt dr
s egy interpel
nagyar és ro-
en kifejtöte,
alatt garan-
elő népek kö-
és harmóniát.

ezí box- és bir-
ggibbor vezető-
ogy Schenker
szörös birkozó-
odásra Kolozs-
ta, hogy szü-
kosztályait reor-
sikerült Schen-
ngek vezetésére
en remény meg
ily egyike lesz
ob és legélelté-
A vezetőség fel-
szét óhajtaná
birkozó szakosza
én kedden este
ben jelentkez-

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemese erdelyi es bansag zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kasziner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A WIZO ma esti előadása. Kolozsvár zsidóságának általános érdeklődése előzi meg a WIZO ma esti előadását, amelyen dr. Fischer József országgyűlési képviselő, dr. Weiszbürg Chajim és dr. Jehudo Wilensky tartanak előadásokat. A WIZO agilis vezetősége megfeszített munkával dolgozott az esti sikeres előkészítésén, melyet az unitárius kollégium dísztermében, esti 8 órai kezdettel tartanak meg. Az előadásra, mely rendkívül sikerűnek ígérkezik, ismételtén felhívjuk a város zsidóságának figyelmét.

Kivégezték egy elzászi csendőrmester gyilkosát. Párisból jelentik: Strassburgban tegnap kivégezték Quirin Emilt, aki két évvel ezelőtt Nast csendőrmestert meggyilkolta. A kivégzés színhelyén Quirin felismerte az egyik rendőrt, aki a tárgyaláson ellene vallott. haragosan fordult a terhelő tanu felé s azt kiáltotta feléje, hogy szerencséje, hogy nem tartózkodott annak idején Nast közelében, mert hasonló sorsra jutott volna. Pár perc múlva ezután megtörtént a kivégzés, melynek megtörténte előtt a gyilkos nyugodtan, sőt cinikusan viselkedett.

IDEGESSEG, FOKOZOTT INGERLEKENYSÉG, ideges kimerültségnek a következménye. A reggeli és uzsonnabehoz két kanálnyi *Ovomaltine* helyreállítás az egyensúlyt.

Légi forgalmi konferencia Kopenhágában. Berlinből jelentik: A Wolff távirati iroda tudósítójának közlése szerint tegnap Kopenhágában négy északi állam postaigazgatóságainak kiküldöttéi tárgyalásokat folytattak repülő postajáratok bevezetése iránt. A járatok meghosszabbításai lesznek a múlt nyáron már fenntartott Helsingfors—Stockholm—Oslo közötti légi postai összeköttetéseknek. Malmö—Kopenhága Amsterdam—Páris és London irányába. A postarepülőgépek postacsomagokat is szállítanak. Az első próbajáratokat március végén beszállítják s ezek eredményétől teszik függővé a légi forgalom rendszeresítését.

Megtalálták egy több százezerévvél ezelőtt élt afrikai ősember csontvázat. Londonból jelentik: Transvaal délkeleti részében óriási tudományos jelentőségű leletre bukkantak. Egy ősbivaly csontváza mellett megtalálták egy több százezer évvel ezelőtt élt afrikai ősember csontvázat. A nagy értékű tudományos leletet Pretoriába szállították s a múzeumban helyezték el. Ez a lelet a legbecsebb Afrika történelmi-előtti korából.

Amnesztia-népgyűlés Kolozsváron E hó 10-én, vasárnap délelőtt 10 órakor nagyszabású amnesztia-gyűlés lesz Kolozsváron, melynek egyik szónoka Costa-Foru, a kiváló román publicista lesz. A népgyűlésen kivüle még számos intellektuális fel fog szólni. A népgyűlés az egységes szakszervezetek Karolina-tér 2. szám alatti székházának nagytermében lesz. Costa Foru Kolozsvárról Marosvásárhelyre utazik, ahol szintén egy amnesztia-gyűlésen vesz részt.

ANACOT-PASZTILLA szopogatószóval fertőtleníti a száj- és garatüreget. Anacot-pasztilla megvédi fertőzéses bántalmaktól. Egy phiole ára 37.— lei.

Erdély zsidósága a kolozsvári zsidó Menzáért. A kolozsvári zsidó Menza országos gyűjtőakciója során a szamosújvári zsidóság is kivette részét a Menza támogatási akciójából. A kimutatás annak idején tévedés folytán nem jelent meg az Uj Keletben és ezért azt most pótlólag közöljük. Teleky Samu 500, Nasch Albert, Kepes Samu 400—400, Nasch Lipót, Vajda Elek, Grün M.-né, dr. Frenkel, László Géza 300—300, Fenyvesi Jakab, Fischmann A., Herskovits L. 200—200, Kepes Dezső, Köves Ili, Fischer Albert Fenyvesi Jakabné, dr. Weisz, Salamon Dezső, Öhlbaum Adolf, Goldstein A., Godel Izsó, Leuchter F., Farkas Margitka, Klein Mór 100—100 lei, N. N. 260, kisebbek 260, összesen 5200 lei. A bányahnyadi zsidóság a következő adományokkal vesz részt az akcióban: Friedl J. és Klein J.-né 200—200, Balkáni, Kauer, Nap J. Havas M. Nussbacher L., Koln B., Löb Z., Berger J., Léb B., Judovits S., Knopf 100—100, kisebbek 680 lei, összesen 2560. Bergner Mór kolozsvári bórkereskedő 1000 lejes adományt küldött az Uj Kelethez a Menza számára, mely összeget köszönettel rendeltetési helyére juttattunk. Mai kimutatásunk végösszege 8700 lei.

A Matild-víz

egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendszeres legyen, ez pedig a természetes «Ferenc József» keserűvíz használata által érhető el. Nőorvosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi Ferenc József vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Az Akadémia előcsarnokából temetik Rákosi Jenőt. Budapestről jelentik: Rákosi Jenő holttestét ma átszállították az Akadémia előcsarnokába s ott felravatalozták.

A kolozsvár kongresszusj hitközség közgyűlése. A kolozsvári kongresszusj hitközség vasárnap, e hó 10-én délelőtt tíz órakor tartja rendes évi közgyűlését. A képviselőtestületi tagok ezúton is meghívhatnak a közgyűlésre, amelyet a Ferdinand király uti téli templomban tartanak meg.

Marosvásárhely Főterének legforgalmasabb pontján szép üzlethelyiség 2 magazzinnal, irodával azonnalra kiadó. Engros és detajüzletnek elsőrendű. — Cim: Goldstein Zs. Targu-Mures, Strada Calarasi 12.

Ideiglenesen temették el a spanyol anyakirálynét. Párisból jelentik: Madridi jelentés szerint a Havas távirati iroda közli, hogy az anyakirályné koporsóját szállító vonat tegnap délután megérkezett Escuria pályaudvarára. Spanyolország néhai régensét a Bazilika kriptájában helyezték ideiglenesen nyugalomra, míg a szokásos idő letelte után a koporsó átkerül a királyi panteonba.

Biztos hatása, enyhe hashajtó a Purgen (Purgó)-Bayer

Ma szállítják el Bognorba az angol királyt. Londonból jelentik: Az angol király maj Bognorba történő elszállítására a palotában már megtették minden előkészületet. A királyné a király betegszállító autójának kigördülése után néhány perccel maga is Bognorba utazik, ahová más uton és a királyi autónál nagyobb sebességgel érkezik, hogy a király érkezésénél jelen lehessen.

Növekedik az influenza-járvány Budapestén. Budapestről jelentik: A tisztí főorvos hivatalosan közölte, hogy tegnap 207 újabb influenza beteget szállítottak be a Szent László kórházba, kik közül nyolcnak tüdőgyulladásos volt. Budapestén tegnap heten haltak meg spanyol influenzában. A Szent László kórházban ápoltak száma jelenleg 703. Ma megnyitották a Váci-uti fertőtlenítő-megfigyelő állomást, melyet szükség-járványkórháznak rendeztek be az újabb jelentkező járványos betegek befogadására.

Újra hősüllyedés várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint élénk északkeleti szelekkel ismét hősüllyedés várható főleg keleten és délen havazásokkal is. A hőmérséklet Budapestén ma délben —5 fok Celsius.

Amanullah már csak negyvenöt kilométerre van Kabultól. Berlinből jelentik: Moszkvai jelentés szerint Ali Achmed khán csapatai Kabul környékén felláztak Amanullah csapatainak egyre tartó előnyomulása miatt. Amanullah már csak negyvenöt kilométerre van Kabultól s tovább folytatja előnyomulását.

Ugy a munkaadók, mint a munkások nagy ellenszenvvel fogadták az Angol Bank kamatlábemelését. Londonból jelentik: Gazdasági körökben az Angol Bank kamatlábemelését kedvezőtlenül fogadták. Különösen a nehézipari munkaadók tartják elhibázott lépésnek az emelést. Nincsenek megelégedve a változással a szociáldemokraták sem, kik szintén attól tartanak, hogy az emelés kedvezőtlen befolyást fog gyakorolni a termelés további menetére és a munkanélküliség újabb növelésével és a munkások életszandardjának nivósüllyedésével fog együtt járni. Az angol fővárosban egyébként meg vannak győződve arról, hogy az angol arany Amerikába irányul. Kivándorlási folyamata idézte elő az ellenintézkedést, mert így vélnek gátat vetni a newyorki spekulációs hullámnak. Mindenesetre meglepetést okozott az emelés, mivel az utóbbi hetekben az angol fontnak elég kedvezően alakult Newyorkban az árfolyama s így senki sem gondolt arra, ami bekövetkezett.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Női harisnyák, fehérnemű, kész ruha!
Megérkeztek a legújabb ruhák, selyem fehérneműek
Harisnya nagy választék!
„HERCULES” S.-A.

fiókja
Calea Reg. Ferdinand 13. sz.
Saját gyártmány! **Eredeti gyári árak!**

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Vasárnap délután fél 3-kor: Erdészleány. (Kondor Ibolyával. Mérsékelt helyárakkal. Sszám: 257.)
 Vasárnap délután fél 6-kor: Eltört a hegedű. (Operette-ujdonság Karácsonyi lível, Betegh Bébével, Kun Magdával, Solyom Győzővel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 258.)
 Vasárnap este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-ujdonság 3-szor. Napi bérlet 26. szám A. Sorozatszám 259.)
 Hétfőn este 9-kor: Kiss és Kis. (Operette-ujdonság 4-szer. Napi bérlet 26. szám, B. Sorozatszám: 260.)
 Kedd: Fráter Lóránd nótá-estéje. (Bérlet-szünetben. Mérsékelt emelt helyárakkal. Jótékonycélu előadás. Ssz: 261.)
 Szerda: Román előadás. (Ssz: 262.)
 Csütörtök: Román előadás. (Ssz: 263.)
 Péntek: Mersz-e Mary? (Operette-revü-repriz. Új betanulással és új szereposztással. Kondor Ibolyával, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Napi bérlet 26. szám, C. Ssz: 264.)
 Szombat délután fél 4-kor: Vén bakkanos és fia a huszár. (Ifjúsági előadás igen olcsó helyárakkal. Szentgyörgyi István főlépésével. Bevezető előadást tart: dr. Rácz József. Ssz: 265.)
 Szombat este fél 9-kor: Lakmé. (Opera előadás. Rózsa Anna, Chicideanu, Pfeiffer Alfréd, Mihályty Iren vendégjátékával. Premiére bérlet 28. sz. Ssz: 266.)
 Vasárnap délután fél 3-kor: Tisztelem a régi szeretőmet. (Operette-revü-ujdonság. Mérsékelt helyárakkal. Kondor Ibolyával, Tompa Bélával, Ihász Aladárral. Ssz: 267.)
 Vasárnap délután fél 6-kor: Az utolsó Verebélyi lány. (Rendes helyárakkal. Ssz: 268.)
 Vasárnap este háromnegyed 9-kor: A sárga csikó. (Ünnepi előadás Szentgyörgyi István születésének 88-ik évfordulóján, a pusztabíró szerepében Szentgyörgyi Istvánnal. Napi bérlet 27. sz. A. Ssz: 269.)
 Hétfő: A nótás kapitány. (Új szereposztással. Napi bérlet 27. sz. B. Ssz: 270.)
A Magyar Színház mozi-műsora:
 Vasárnap délelőtt 11-kor: Malec-matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. 1. Malec öngyilkos. 2. Malec szerelmes. 3. Malec nyomoz és 4. Malec golfjátékos.
 Hétfő 3-kor, 5-kor és 7-kor: Liliom. (A leghatalmasabb amerikai filmsoda. Főszereplők: John Gilbert, René Adorée, Lionel Barrymore. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.)
 Kedden 3-kor, 5-kor és 7-kor Liliom.
 Szerdán 3-kor, 5-kor és 7-kor: Liliom.
 Csütörtökön 3-kor, 5-kor és 7-kor: Liliom.
 Pénteken 3-kor, 5-kor és 7-kor: Liliom.
 Vasárnap délelőtt 11-kor nagyszabású mozi-matiné 15 és 10 lejes helyárakkal. Műsor: 1. Toto nőszül. 2. Toto halászik. 3. Egy borzalmas éjszaka. 4. Rugby mérkőzés.
A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:
 Vasárnap délután: Műsorváltás folytatán Bohémek helyett: Az eladott menyasszony.
 Hétfő: Sámson és Delila John Sullivan főléptével.
 Kedd: Hét eladó lány. (A Gyurkovits lányok román átültetésben. I. Vanciu fordítása.)
 Szerda: Aida. John Sullivan főléptével.
 Csütörtök: Gyermekelőadás.
 Szombat: Hét eladó lány.

Vasárnap délután: Hallers ügyész.
 Vasárnap este: Trubadur. John Sullivan főléptével.

A színházi iroda közleményei:

Kiss és Kis. A színház nagyszerű operette-ujdonságának, a Kiss és Kisnek vasárnap este 9-kor lesz a harmadik, hétfőn este 9-kor a negyedik előadása.

Fráter Lóránd nótá-estéje. Nagy esemény lesz hushagyó kedden a színháznak. Fráter Lóránd érkezik Kolozsvárra s kedden este egy teljes estét betöltő műsor keretében a nótázásával, muzsikálásával fogja gyönyörködtetni Kolozsvár közönségét. A keddi

Fráter-estét bérlet-szünetben, nagyon mérsékelt emelt helyárakkal tartják meg.

A jövő hét nagy filmszenzációja: Liliom. Nem kell külön beajánlás s nem kell hangzatos reklám annak a filmsodának, amit hétfőtől kezdve fog vetíteni a magyar színház. A Liliom főszerepeit John Gilbert, René Adorée, Lionel Barrymore játsszák. A kivételes amerikai esemény dacára sem emeli fel a színház a helyárakat. 30, 20 és 10 lej minden jegy a Liliom előadásai alkalmával is. A Liliomot hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken vetítik. Előadások kezdete minden nap 3-kor, 5-kor és 7-kor.

Autó-motor-aviatikus

Hogyan vásároljunk használt gépkocsit?

Használt autók vásárlása a legnagyobb óvatosságot és elővigyázatosságot követeli meg, mert az eladó — tisztelet persze a kivételnek — sokszor a legraszababb fogásoktól sem riad vissza, hogy ócska, hasznavehetetlen masináját a gyanútlan «pallé» nyakába akassza — jó pénzért. — Ezért nem szabad beugrania a külső ségeknek, hanem a kiválasztott gépet töviről-hegyire át kell vizsgálni.

A karosszéria csillogó lakkja elied minden hibát, elvakítja a vásárló szemét s első pillantásra megayeri tetszését. Azután — mert utóvégre az a fontos, hogyan működik a gép — jön a próbamenet. Az eladó ettől sem riad vissza, mert — imé — a kocsi kifogástalanul szuperál, a sebességváltó zajtalanul működik, az üzemanyagfogyasz-

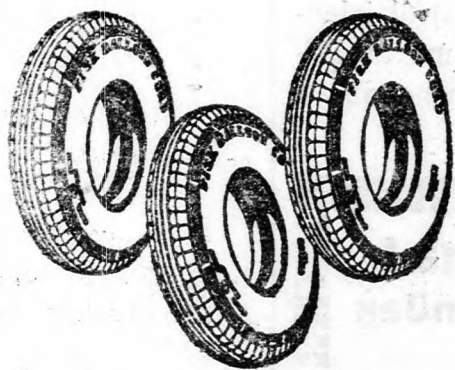
tás normális, a motor úgy húz, hogy él vezet nézni — mi kell még az olcsó pénzért? A próbamenet után a vevő és eladó meg van elégedve; a vevő, mert «olcsón jó kocsit» kapott, az eladó pedig, mert sikerült valakit alaposan becsapnia és hasznavehetetlen lim-lomjára, kevés fáradsággal használható ellenértéket kapott.

A kivénhdtt kocsi sebességváltója ugyanis a kikopott fogaskerekek és tengelyek folytán csunyan kopog, zörög. De az eladó volt annyira furfangos és a próbamenet előtt parafafor-gácsal, vagy zabpelyvével keverte a váltószekrény kenőzsíját. Ezek kitűnően tompítják a zajt, míg szét nincsenek őrölve. Egyetlen próbamenetet mindenesetre kiállnak. Ha a vevő kinyitotta volna a váltószekrényt, és

Revizió alá véve a szobaárakat, a tarifát 15-20%-al szállítottuk le. — Telefon 311/45-359/18.

„FISK“ külső és belső autógummik

Tegyen egy kísérletet

Allandóan nagy raktár

A legnagyobb biztonságot könnyedséget és a legnagyobb kilométerteljesítményt nyújtják Romániai vezérképviselőt:

AUTO-MECANICA S. A.

Központ: Cluj. Fiók: București, Str. Luterană No. 25.

Fehér hét
 megvezető
Szabó Jenő
 divatkülönlegességek nagyáruháza
CLUJ

1 m. Fehér vászon gyermek fehérneműre	Lei 29.—
1 m. Fehér opal	: 39.—
1 Fehér szalvéta	: 8.—

látta volna az oda nem való alkatrészeket a kenőzsírban, tisztánt észre vette volna, hogy itt valami nincs rendben. A fogaskerekek közelebbi vizsgálata pedig mindenről felvilágosította volna.

Az üzemanyagpótló motor kikopott dugattyuit és hengereit úgy tömitik el a próbatutam előtt, hogy ricinusolajat öntenek a karburátorba. Ezáltal a dugattyúgyűrűk gyantaszzerű anyaggal vonódnak be, mely pompásan tömit s rövid ideig kiváló teljesítő képességet kölcsönöz a motornak. De — csak igen rövid ideig.

Az üzemanyagot étterrel, vagy kámmal szokták doppingolni — s a kocsi meredek emelkedést könnyedén vesz második sebességgel. Hogy azután késsőbb sikon negyedikkel sem akar tovább menni? Hja — a vásárló bizonyára «rossz üzemanyagot» használ.

Mindzeket általános figyelmeztető gyanánt közöljük, hogy használt gépet venni szándékozó olvasóinkat megmentsük leiketlen emberek üzelmítől. Használt kocsik vételre ügyében csak megbízható forráshoz forduljunk; tisztességes kereskedőnél nem kell tartanunk az ilyesféle, zsebünk ellen irányuló ravasz fogásoktól.

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Vasárnap, február 10. Budapest. 9: Hírek. 12:40: Rádió-szabadegyetem. 15:45: A Földművelésügyi Minisztérium előadása. 16:15: Kamarazene-délután. 17:40: Tarka est. Egyfelvonásosok, szonok. 19:40: Róbert Emmi koloratur énekesnő hangversenye. 20:25: Katona zenekari hangverseny. 21:50: Időjelzés, hírek. Utána, cigányzene. Bécs. 15:50: Délutáni hangverseny. 1830: Vidám-est 19:30: Bécsi specialitások. Frankfurt. 20: Egy Kálmán-operett előadása. 23: Táncczene. Kattowitz. 18: Mandolna-hangverseny. 20:05: Kamara hangverseny. Brünn. 19:05: Operett-Königsberg. 16:15: Zenekari hangverseny. 20: Egy operette közvetítése. Leipzig. A Harmonikusok hangversenye. Milano. 17:15: Cigányzene. 20:30: Egy opera közvetítése. Prága. 18: Dalest. 21: Katonazene. Róma. 20:45: Egy operett közvetítése. Stuttgart. 20: Operett-előadás.
 Hétfő, február 11. Budapest. 9:15: Frio-hangverseny. 12:05: Gramafon-hangverseny. 18:30: Német nyelvoktatás 19: Rádió amatőrpósta. 20:15: Liszt est. 22: Pontos időjelzés, hírek. Utána cigányzene. Bécs. 16: Délutáni hangverseny. Brünn. 19:05: Operett közvetítés. 21: Kamarabene. Kattowitz. 20:30: Zenekari hangverseny. 22:30: Táncczene Leipzig. 19:30: Opera előadás. Milano. 20:30. Operett közvetítése. München. 20:15: Offenbach Szép Helénájának közvetítése. Nápoly. 21:20: A Rigoletto c. opera közvetítése. Prága. 19:05: Operett közvetítés.

Vasárnap
 Re
 O
 két
 (Cluj-Ko
 let tud.) E
 pok jelent
 különböző
 lanak az e
 sitott szes
 utóbb is 2
 nyilvánoss
 bert ol me
 hogy a há
 és a régi
 jönve var
 Konstancá
 fel titkos
 egész orsz
 szel, amely
 lomba ker
 A felfede
 a hatásá
 a metila
 el, a Res
 mak tula
 F
 Már a bu
 nyomozása
 nere is kip
 a Besica g
 habár a fe
 goruan titt
 eni raktár
 éáról kerül
 az errev
 titokz
 De a külde
 állapítani
 Moldova kö
 sica és a
 a lefoglalt
 Mindezek
 ban még
 tem törté
 széről. A f
 erélyes k
 kéri bü
 amely m
 galis a
 megy, ha
 Most már
 1926. évi
 azág egyik
 jasztrófális
 állam emia
 ma mé gő
 ban, mint
 senki sem
 hogy a bo
 Fagy
 levegő
 bárso
 ke
 fiatal
 Dr.
 Kap

Közgazdaság

Resicáról árasztották el az országot metilalkohollal

Két nap alatt újabb 14 embert ölt meg a faszesz. Erélyes akcióra készül a Szesszindikátus

(Cluj-Kolozsvár, február 9. Az Uj Kelet tud.) Hetek óta tele vannak a lapok jelentésekkel, hogy az ország legkülönbözőbb pontjain tucatszámra hullanak az emberek, mert metilal namsított szesz-tal fogyasztottak. Legutóbb is 2 nap alatt 14 haláleset került nyilvánosságra és ki tudja, hány embert ölt meg ez a pusztító ital, anélkül, hogy a halál oka kiderülne. Bukarest és a régi királyság minden zezezuga jőve van metilalkohollal. Tegnap Konstancában, ma Jasiban fedeztek fel titkos raktárakat, ahonnan az egész országot elárasztják metilszeszszel, amely már Erdélyben is forgalomba került.

A felfedezett esetek valamennyienél a hatóságok megállapították, hogy a metilalkoholt Resicáról adták el, a Resicai Vasművek és Uradalmak tulajdonát képező „Margina” Farepároló telepeiről.

Már a bukaresti titkos raktárak ki-nyomozásakor minden diszkreáció elle-tere is kipattant, hogy a metilalkoholt a Resica gyártja és hozza forgalomba, habár a fennálló rendelkezések ezt szigorúan tiltják. A most felfedezett ja-eti raktárban talált készletek is Resi-áról kerültek ki, habár

az erre vonatkozó fuvarokmányoké titokzatos módon eltűntek.

De a küldemény eredetét meg lehetett állapítani, mert a szállítást a Banca Moldova közvetítésével végezte a Resica és a vevők is bevallották, hogy a felfoglalt faszesz resicai áru.

Mind ezek ellenére ebben az irány-
ban még semmiféle hivatalos lépés sem történt az illetékes hatóságok ré-
széről. A fővárosi sajtó azonban

erélyes kampányt kezdett a szesz
körüli bűnös manipuláció ellen
amely most már nemcsak a le-
gális szeszipar egzisztenciájára
megy, hanem embertömegek életére

Most már nem arról van szó, hogy az
1926. évi Groflid-törvény óta az or-
szág egyik leghatalmasabb ipara ka-
tasztrófális válságban van és hogy az
állam emiatt milliárdokat veszít, mert
ma még több szesz fogy az ország-
ban, mint azelőtt, csak hogy ez után
senki sem fizet adót. Arról sincs szó,
hogy a bortermelőknek alapjábanve

semmi reális hasznuk nem volt abból,
hogy a palinka és rumgyarakat a gyen-
gebbmőségű borszesz feldolgozására
kényszerítették az olcsóbb és egészse-
gesebb tengeri-szesz helyett. Most mar-
nincs szó arról sem, hogy

a nagy nyereség reményében tul-
zása vitt szőlőtermeléssel foglal-
kozó földművesosztály is éppolyan
krízisbe jutott, mint a tengeri-
és gyümölcstermelő gazdák

és hogy az államot ezen a téren is ki-
számíthatatlan veszteségek érték. Ri-
degen és környékéről arról van szó,
hogy a magas szeszadók által terem-
tett nyereszkesési lehetőségek kedvé-
ért tudatosan halomra gyilkolják a tu-
datlan falusi lakosságot, amelyet sem-
miféle rendelettel nem lehet az alko-
holfogyasztásról leszoktatni.

Idő vezetett a liberális kormány
nagy hangon behirdetett alkohol elle-
ni küzdelem, Pártemberek anyagi ér-
dekeikért először tönkretették a szesz
ipart és a szeszadók horribilis felemel-
sevel szabad utat engedtek az adó-
zatlan feketeszsznek. A szőlőgazdák,
akik más gazdasági növények terme-
lésére használt földjeiket gyengemínő-
ségű ternessz-vesnyigével ültették tele,
semmit sem nyertek, sőt eladósodtak
és a termésüket ma sokkal rosszabb
áron tudják csak értékesíteni s ugyan-
akkor az állam adóiban és illetékek-
ben milliárdokat veszít minden évben.
De

most már a fekete szesz sem üzlet,
mert olcsóbb a metil,

amelyet két eztezdőn át tartó pokoli-
an gondos előkészítő munka után indí-
tottak el Resicáról és más helyekről is
végzetes útjára.

A közegészségügyi minisztérium
most készíti elő a metilalkohol gyártá-
sa és eladása elleni törvényt. Amig an-
nak intézkedései nem ismeretesek, alig
lehet sok sikert jósolni neki. Mert hi-
szzen most is érvényben van egy nem-
rég kiadott miniszteri rendelet, amely
előírja, hogy metilalkoholt csakis
zárt és a folyadék mérgező hatását
feltüntető cédulával ellátott palackok-
ban szabad meghatározott célokra ki-
szolgáltatni azt is csak speciális en-
gedéllyel. A rendelet arra is kötelezi
a gyarakat, hogy a metilt mérgezőld
szinre festve és eredeti jelegzetes aro-

májának fentartásával hozzák forga-
lomba. Mindezek ellenére ma már

kiütően tudják a metilalkoholt
kifogástalan fehér színben és szago-
sítottan előállítani.

A resicai metilt hordókban, szabadon
hozzák forgalomba és nemcsak szesz-
italokat hamisítanak vele, hanem a de-
naturált szesz is.

Értesülésünk szerint a Szesszindiká-
tus Rt. energikus akcióra készül a me-
tilszesz gyártói és eladói ellen
és azt követeli, hogy a parlament
elő kerülő törvény a kihágók ellen a
büntető törvénykönyv megfelelő szank-
cióit léptesse életbe.

Diamant Elemér

Uj érdekltség vonul be a nagyvá-
radí Általános Takarékpénztárhoz. Tu-
dósítónk jelenti: A nagyváradí Általá-
nos Takarékpénztár Rt., amely a vá-
radí piacon tekerős, de kis intézetnek
számított, terjeszkedni készül. Az inté-
zethez új érdekltségek is bevonulnak
nagyobb tőkével, amelynek révén a
bank kibővíti üzletkörét, hivatali helyi-
ségét pedig új épületbe helyezi át.

Elhalasztották a kisanant gazdasági
konferenciáját. Bukarestből jelenti:
Február 11-ére tűzték ki volt a kisan-
tant államainak konferenciáját, amely
Románia, Csehszlovákia és Jugoszlá-
via, esetleg Lengyelország gazdasági
együttműködésének megvalósítását ki-
vánja szolgálni. A bukaresti konferen-
ciát most Csehszlovákia kívánságára
tiz nappal elhalasztották.

Fizetési zavarokkal küzd a Vingai
Első Takarékpénztár. Temesvárról je-
lenti: Bányási bankkörökben már ré-
gen nyílt titok, hogy a Vingai Első Ta-
karékpénztár anyagi zavarokkal küzd,
de a nyilvánosság csak a napokban
szerzett erről tudomást. Általános meg-
lepetést keltett ugyanis a mult hét va-
lamelyik napján, hogy a bank hírdet-
ményt tett ki aajtárára, amelyben közli,
hogy betéteket nem fogad el többé és
kifizetéseket sem eszközöl. A közön-
ség, miután nem kapott megnyugtató
felvilágosítást, megostromolta az inté-
zetet és csak a hatóságok beavatkozá-
sa tudta a felzgatott kedélyeket féken
tartani. Fokozta a nyugtalanságot az a
tény is, hogy a bank vezérigazgatója,
Kleman Sándor öngyilkosságot kísé-
relt meg. Az intézet vasárnap délelőtt
tartja meg közgyűlését, amely az előz-
mények után aligha fog simán lefolyni.

Szerkesztői üzenetek

R. S. Petroseni. Elvett italméresi or-
gedélyének számát és az önnel tör-
tént igazságtalanság részletes körül-
ményeit sziveskedjék a Zsidó Parla-
menti Club jogvédő irodájához, (Clu-
bul Parmlanter Evreessc, Str. Carol
81.) elküldeni.

«Fogadás», Valea lui Mihai. A foga-
dást ön nyerte meg, mert Kanada an-
gol főnhatóság alatt áll.

W. H. Sangeorgiu Pádureni. Bucu-
resti, Str. Carol 81.

R. E. Oradea. Kérdésére minden hit-
községtől választ kaphat, ha pedig nem
a besztecei orth. iroda biztos felvilágo-
sításokat tud nyújtani önnek.

I. N. Várviz. Nem szabad rossz né-
ven venni, ha az ön által jelzett eset
megtörtént. Levele bizonyára nem ér-
kezett el hozzánk és így kérését nem
teljesíthetjük.

N. G. Beclean. Az érvényben levő
törvények értelmében nem viheti ki
gyermekait. Még akkor sem, ha azok
kiskorúak, ami egyébként házasság
esetében nem is állhat fenn. Csak ak-
kor lenne lehetséges a kiutazás, ha lá-
nya amerikai állampolgár volna.

W. B. Szatmár. Levelét az aktaszám
mal együtt áttettük a Zsidó Parlamenti
Club jogvédő irodájához, ahonnan rö-
videsen választ kap.

A. Sch. Lupeni. Sie müssen sich an
den Bescheid des Ministeriums halten.
Die Steuerfreiheit können Sie bloss
bis zur bewilligten Frist gemessen.

W. S. Halmi. Tessék egyszerűen a
következő címre írni: Jewish Organi-
sation for Mr. Great Rabbi Johannes-
burg Africa — Capland.

S. S. Sighet. 1. Levelét rendeltetése
helyére juttattuk. 2. a kormánynak a
fogászokat illető álláspontját éppen a
napokban ismertettük. 3. A könyv ma-
gyar nyelvű és utánvétellel megendelhe-
tő az Uj Kelet könyvostályánál.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb
betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej.
Álláskeresőknek 30 százalék kedvezmény.
Ap óhirdetések díja előre fizetendő jellegű
levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg
mellette van. Eljegyzési hírek díja 250 lej.
előfizetőknak 150 lej.

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuța
(volt Bolyai-u.) 3.
Telefon 1-47 szám

üvegesszolda és
tüköryár. Tábla-
üveg raktár és
üvegesszi vállalat.
Hibás tükörök újra
foncsorozása

Tuzifa

I. o. 80.—, 90.—
és 105.— leiert
aprítva, hazaszá-
lítva kapható
Műasztalosárúgyár
R. T.-nál
Telefon 120.

Konfekciós segéd-
a román nyelvet bírja
és a férfiruha szaká-
ban tökéletesen járta-
s felvéleik febr. 15 re
esetleg március 1-re.
Goldberger Pál Jibou.

Zeneértő intelligens
fiatalembert felvesz
Lepege zeneművészeti
Cluj.

Kiadó azonnal a
központban világos fei
szüsterén 3 termes
üzemhelyiség. Cim a
kiadóban.

Szabóműhelyhez való
teljes felszerelés olcsón
eladó. Cim a kiado-
ban.

*Olcsó gramfon és legjobb lemezek
a «Safiruth»-ban Cluj. P. M. Viteazul.

Utazó urak!
Ha jól akarnak étkezni keressék fel az
מִטְכָּא
Nota éttermet
ahol kitűnő házikosztban, pontos és fi-
gyelmes kiszolgálásban részesül.
Abonenseket is vállalunk.
Friss juhsajt és orda már kap-
ható.
Cluj Reg. Ferdinand 39.

Legújabb kivitelű
Konyha-butorok
részlet fizetésre
is kaphatók
Klein Dávid
asztalosműhelyében, — Cluj,
Timár-u. 1. szám (Hittközségi udvar)

Hirdessen az Uj Keletben

**Fagy és éles
levegő ellenére
bársonypuha
kezek,
fiatalos arc.**

Csodás hatású Glycerin
és méz-zsölé szikkadt
és pattanásosbőr ellen.
Egy éjszakán át gyógyul!

Dr. Dralle Malattine-krémje.
Kapható minden drogeriában, gyógytárban és parfümeriában.

**hét
dött
Jenő
nagyruház**

Lei 29.—
39.—
8.—

való alkatré-
tűstént észre-
valami nincsen
kek közelebbi
nrű felvilágo-
oló motor ki-
ngereit úgy tö-
előtt, hogy rici-
burátorba. Ez-
gyantaserű
mely pompá-
kiváló teljesítő
motornak. De
rel, vagy kám-
ni — s a kossi
önnyedén vesz
hogy azután ké-
sem akar to-
vásárló bizo-
got» használ.
figyelmeztető
használt gé-
lvasóinkat meg-
erek üzelméitől
ügyében csak
orduljunk; tisz-
nem kell tartá-
nk ellen irányu-

ülsor

urópal

Budapest. 9:
szabadexytem.
i Minisztérium
razene-délután-
vonásosok, san
Emmi kótoratur
20.25: Katona
21.50: Időjelzés,
e. Bécs. 15.50:
8.30: Vidám-est
ak. Frankfurt.
t előadása. 23:
18: Mandoln-
Kamara hang-
05: Operett-
nekari hangver-
te közvetítése.
usok hangver-
: Cigányzene.
vetítése. Prága.
azene. Róma.
vetítése. Stutt-
ás.
udapest. 9.15:
05: Gramafon-
met nyelvokta-
rppósta. 20.15:
dőjelzés, hírek.
s. 16: Délutáni
19.05: Operett
bene. Katto-
hangverseny.
g. 19.30: Opera
Operett közve-
Offenbach Szép
Nápoly. 21.20:
zvetítése. Prá-
vetítés.

Hotel „Terülj asztalkám“

16

Írta: CATHERINA GODWIN,

— A magánosság padja két perc múlva megőrül; parancsolnak talán addig az urak egy kis élményt a keleti negyedben? — Egy dragomán jelent meg mintha a földből nőtt volna ki, majd egy közlegyintésre ismét eltűnt — nyomban kínai szolga lépett elő az egyik függöny mögött és a kínai börtönök megtekintését ajánlotta.

Ugy látszik, itt minden fényesen működik.

— Holl építész találmánya ez? — kérdezősködött Mr. Sin. — Mindenki olyan jelenségszerűen lép fel — az ember csaknem belezavarodik! Ha meggondolom, hogy ebben az óriási épületben mindenütt titkos ajtók s folyosók vannak . . . esodálom, hogy mindaddig nem történt bántott vagy hasonló.

— Ön elcselgett, — dorgálta büszkén társát Mr. Top, — hogy mi minden állam közötti mintá állam és ameleit az egyetlen állam vagyunk, amelyben nincs bűnözés!

— Szabadna kérem? — Barna csuhába bujtatott remete nyitotta ki az ajtót, amelyet vadrózsa futott be. — Ide csak egyedül szabad belépni . . . bocsánat!

Mr. Top pipáját agyarái közé szorítva, a magányt epedő Sin ur után kiáltott:

— Három órákor a nemzetközi mérnökegyet lakomája, el ne felejtse!

— Szécsöndet vagy enyhe szelket parancsol uraságod? — kérde a remete szelid pillantással.

— Főnt! — parancsolta Mr. Sin.

És már fújni is kezdett a langyos fűt, miközben Sin ur lihegve kapaszkodott fel az előtte emelkedő hegyre. Alatta napsütötte tájék terült el, feje mellett falevelek susogtak.

— Esőt akarok! — kiáltott a magános vándor, gyerekes csökönységből.

— Dobjon be a Mária Pihenő nevű pad melletti nyílásba 50 centet! — válaszolt egy láthatatlan hang.

Valóban! Nyomban felhő kerekedett. Lhetséges? Esni kezdett . . . meleg eseppek hulltak. Mr. Sin Mária Pihenőjére ült — a macskába is, valódi ez a tájék itt a lábánál vagy csak díszlet? Mr. Sin gyanakodva letört egy fényőrágot — tagadhatatlan: ez a fa a feje felett valódi! Az eső is . . . ki találta ki ezt a rendszert? . . . Itt az óra előtt sűrű erdő kezdődik, hiszen ez térbelileg teljes lehetlenség — micsoda távlati csodák vannak!

Sin ur vadonutj csikós ruhájában kezdte már unni az esőt.

— Napsütést! — kiáltotta idegesen. Máris elvonult a felhő és kisütött a nap — nincs kétség, ez a valódi nap és az igazi, valódi égbolt.

Sin ur nevetett és fityyűrészelt; rigó felelgetett neki — ez persze csak utáztat! — De nem, a rigó bizalmasan odaugrandozott hozzá, szelidített rigó volt.

— Kenyérmorzsát! — kiáltotta Sin ur — nyomban hulltak a morzsák a pad elé.

. . . Nagyszerű! Milyen pompásan forgalja a rigócska a fejét, milyen szelid, kövérkés és barátságos . . . Mr. Sin letépett egy ibolyát — valódi volt az is. Tovább kapaszkodott fel a hegyre, végére akart járni, hogy mint áll a dolog a távlatl. De amint váratlanul megpillantott egy folyondárborította kis kaput — kiszurrant rajta.

A földalatti vasut állomásán* találta magát. A kaput, amelyen át kilépett, nem látta többé — újságáros lépett hozzá és udvariasan kínáta neki oda röpiratát:

— Hogyan szabaduljunk meg a magánosság és a félelem érzésétől? Az »anya-komplexum« feifüldözése!

Mr. Si nelutasítón intett — szegény meggyötört anyjára gondolt, aki örök-ké ott ült a varrógép előtt, akár csak ő az »orgona« előtt.

Berobogott a gyorsvasut, Sin ur megkagzkodott egy fogóban, (amelyen) »Sin sütőpore« állt.

Mr. Sin elutasítón intett — szegény cours hippiquejénél! — ordította a kis újságáros fiu.

Sin ur hunyorgott, megsimitotta álszakállát és elondolkozva megvakarta tarkóját: hiszen ott sem volt a concours hippiquejénél — már pedig a képen ott állt szétvetett lábbal és vigyorogva Black zsoké mellett. — Mr. O'Neil, a szorgos reklámfőnök nem tartott pihenőt. Minden számban megmutatta Sin urat a közönségnek, amely nem vette észre, hogy mindig egy és ugyanazon nevető fej díszelgett a különböző helyettesek vállán.

XXI.

Sin ur azonban nem jelent meg a nemzetközi mérnökszövetség lakomáján. Sin ur áruhában, titokban kiszökött a hotelből egy cédulát hagyva hátra Top ur részére: »Két hét múlva visszajövök«.

Egyszer már ő is szabad akart lenni! Szabad levegő, valódi erdő, igazi magány! Nem kel a terület Asztalkám gör

csös larmája, nem kellene a fényjelek. Csak úgy zugott, bomlott, szikrázott az agyában — folyton a hallókészülék nyomását érezte a fején, szakadatlannul kívánságok, óhajok, megrendelések csengtek a fülében.

Végre a vonatban ült — megszökött . . .

. . . Milyen jó erőben volt ez a Mr. Top, akár egy díjbirkózó, valóságos kirakat-darabja a hotelnek! Tucatjával akaszkodtak az ilyen díszpéldányok; már orvosi bizottság foglalkozik a fajneműsítés kérdésével, válogatott, díjjal kiintetett példányokat akarnak egymással párosítani, a T. A. T. magasabbrendű embertípust szándékszik kitenyészteni. Nincs branche, amelyben a T. A. T.-nak ne lennének sikeres befektetései!

. . . A trust elnökét azonban már nem nagyon szívesen mutogatták . . . reklám céljaira mit sem ért többé, saját alapítása áldozata lett.

Mr. Sin végigsimitotta hoszu álszakállát, amely sápadt, felpuffadt arcát elrejtette. Jót tett neki, hogy a nagy Pulmann-kocsiban csupa közönyös arcot látott; szemközt vele ifju pároska ült — szórakozottan figyelt a beszédükre — Terülj Asztalkámról volt szó ott ismerkedtek meg egymással és mindjárt helyben egybe is keltek.

Minden állomáson a »T.A.T. Hírek«-et ordította világgá a rikkancs és amerre csak nézett az ember, a T. A. T. reklámjai takarták el a kilátást . . . Mr. Sin az ékezőkocsiba ment, még két ur ült le az asztalhoz; az egyik a Terülj Asztalkám tőzsdeügynökének lát-szott és tippekett adott a társának, hunyorgott, sugdolózott, beníenteskedett. Sin ur dühösen meredt az étlapra, de inkább emelygést, mint étvágyat érzet. A pincér Sin-sültet ajánlott neki, vad-szosszal.

Gépiesen rágcsálni kezdett anélkül hogy tudta volna, mit eszik — és hova akar utazni tulajdonképen? Lustán magához intette a pincért; a megnyitó szivar doboz fedelén, az erőtelj duzzadó Mr. Sin képmása díszelgett. Sin ur petyhüdt ajkának szögletéből azonban erőteljű lögött le a szivar és mihamar ki is aludt. Legalább magával hozta volna tengerentuli kastélyainak, ill. a vényeimék és vadonjainak jegyzékét,

Bürger Albert

boroskrakkói szőlősgazdaságában termelt, a marosvá-árheyl orth. főrabbi felügyelete alatt szüretelt és 7577-el, ellátott elsőrendű minőségű

husvétii fajborok

akár vagonfőtelekben, akár pedig 16—700 literes hordókban már most kerülnek eladásra

Eladásokat

Bürger Albert

sörgyára Targu-Muresz eszközl.

akkor elrejtőzhetett volna egyik elhagyott szigetén . . . a magános padra rigófüttre, meleg esőre gondolt. — Nem, a magány elviselhetetlen, egy kis békés, régimódi fogadó után sóvárgott.

A vonat szédítő tempóban robogott tovább.

. . . Kié ez a kocsii, amelyben utazik? Kié az egész vasut? hiszen a T. A. T. már régen felvásárolta az államvasutakat és Sin ur a vasuti trust elnöke is volt. És a mozdony, amely hangtalanul és fébolyodottan száguldott előre — ez is új német modell volt, melyet minap szabadalmazott a T. A. T.

Most érkeztek a vonatba a legfrissebb újdonságok — természetesen a »T. A. T. Hírek« szerkesztőségéből. A T. A. T. rendelkezett az első közlés világmopóliumával és Londonban meg Párisban Newyorkon át értesíttek arról, hogy mi történt Anglia és Franciaország fővárosában. A T. A. T. elleni liga azt híresztelte, hogy a trust hirszolgálatá kénye-kedve szerint színezi ki az eseményeket. — Az átkozott liga egyre jobban terjeszkedett! Képtelen volt felfogni, hogy a T. A. T. milyen áldásos szociális intézményekkel biztosítja a népek érdekközösségét . . . az elvakult ellenség persze azt állította hogy mindez nem más, mint a tüke uralmának monopóliázása! Azzal sem törődtek, hogy a világ legkiválóbb tőzsgazdászainak száz és száz értékes műve cáfolja meg ezt az elvakult felfogást, amelyek mind bebizonyítják, hogy mindenütt a földkerekségen milyen meglepő módon lendült fel három év óta a munkapiac. Igazán érdekes, hogy milyen ideális társadalmi hatása van egyetlen ilyen aranybányának! Bizony — Mr. Top jóslata bevált eszmény és valóság itt bensőségeit összefonódtak!

[Folyt. köv.]

HOTEL IMPERIAL PALACE

Igazgató: TASCU CIOMU.

Calea Victoriei No. 47.

Telefon 312/82

Bukarest

Szemben a királyi palotával.

Telefon 312/83

Elsőrangú szálloda, teljesen átépítve. 110 világos, elegánsan bútorozott szoba. Példás tisztaság. Központi fűtés, fürdőszobák, ill. melegvíz az összes emeleteken. A legújok legsebb kényelmi újításokkal. Minden nyelven beszélnek.

Málnási SICULIA gyógyvíz

az összes hasonló gyógyvizek közt a leghatásosabb.

A köhögést, rekedtséget, torok-, gége- és nyelvtáji betegségeket enyhíti. A gyomor- és bélbetegségeket megszünteti. Epebántalmaknál kiváló. — **Kapható mindenütt**

Központi elárusítás: Oradea, Strada Saguna No 17.

